

Debesuota, diena 65°, naktį 55.
Saulė teka 6:53, leidžiasi 6:25

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LXI

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Pirmadienis, spalio-October 7 d., 1974 m.

Kaina 15c

236

REIKALAUJA ATLEISTI SEKRETORIŲ BUTZ

BOSTONO LAIKRAŠTIS APIE PRŪSŲ ŽIBALĄ IR LATVIŲ TAUTOS DVASIA

BOSTONE leidžiamas "The Christian Science Monitor" dienraštis gana dažnai parašo apie Pabaltijo tautas. Rugpjūčio 21 d. rašoma, kad po II pasaulinio karo sovietų aneksuotas senasis Karaliaučius ir jo sritis, dabar Kaliningradskaja oblast vadinamas, ekonominiai ir politiniai tampa žymiu strateginiu aktyvu. Paskutiniu metu Prūsijos provincijoje (Mažojoje Lietuvoje E.) esą rasta naftos žaliavos atsargos, kurios numatoma pradėti eksploatuoti dar šių metų gale. Tai labai sustiprins sovietų pozicijas prie Baltijos. Kaimynystėje esančiose Lietuvoje ir Lenkijoje naftos atsargos esančios nežinomos. (Eltos 27 numeris rašė, kad Klaipėdos krašte iš kelių gręžinių gaunama naftos žaliavos po 31-89-151 kub. metrą per parą).

Rugpjūčio 22 d. dienraštis idė, jo Pabaltijo valstybių žemėlapyje ir neseniai iš Latvijos atvykusio Danielis Bruvers ilgus pasakojimus apie padėtį sovietų okupuotoje Latvijoje. Daniel ir jo du broliai Pavils ir Olafs esą giliai religingi baptistai ir atkaklūs kovotojai dėl religijos laisvės. Jam apie mėnesį badavus kalėjime, pagaliau buvęs išleistas išvykti pas žmoną į Vokietiją. O jo broliai esą kalėjime. Broliai išlaisvinti jis ieško pagalbos Vakaruose.

Latvių tauta vedanti didelę kovą prieš okupantą priespaudą, ypatingai prieš rusifikaciją. Ispūdingas latvių viešas patriotizmas pasireiškęs 1973 m. per 100-ąją Latvijos dainų šventės jubiliejų. Kai po kelių latviškų liaudies dainų buvęs paskelbtas sovietinių dainų sąrašas, kilęs didžiausias triukšmas labai gausiai susirinkusioje publikoje: lūžusios kėdės, skraide popieriai ir sunkiai buvusi nuraminta minia. D. Bruvers pareiškė, kad Sovietijoje kiekvienas žmogus turis savo nuomonę dėl režimo ateities: "Jei dabartinis posūkis į laisvę tęsis, tai režimas subyrės". (E)

Mirė Izraelio buvęs prezidentas

JERUZALĖ. — Izraelio buvęs prezidentas, poetas ir zionizmo veikėjas Zalman Shazar mirė sulaukęs 84 metų. Jis buvo gimęs Sheur Zalman Rubašov pavarde netoli Minsko, Mir kaime. Pirmą kartą jis apsilankė Palestinoje 1911 m. Baigęs Petrapilio universitetą, jis išvyko į Palestiną ir kartu su kitais pionieriais 1948 m. pasirašė Izraelio nepriklausomybės paskelbimo aktą.

Shazar mirė, kaip jo sekretorius pasakė "nuo senatvės".

Mokslinis darbas apie Lietuvą

Bohdan R. Bociurkiw (ukrainietis), politinių mokslų profesorius Carlton University, Ottavoje, Kanadoje, parašė studiją: "Religious Dissent in the USSR: Lithuanian Chronicle". Šią savo studiją (32 mašinėlės rašytų puslapių) jis š. m. rugsėjo 15 d. skaitė Internacionalist Conference at Banff, Alberta, Kanadoje.

Ruošdamas šią studiją, p. Bociurkiw kelis kartus lankėsi Eltos redakcijoje dėl medžiagos savo studijai. Studija apima Bažnyčios padėtį okupuotoje Lietuvoje nuo 1945 m. iki 1974 m. Aprašomi visi Lietuvos vyskupai: gyvenę, mirę, nužudyti ir dabar gyvenę. Beveik išimtinai pana-

IŠ VISO PASAULIO

KALKUTA. — Indijos pasienio sargyba bando sulaikyti pabėgėlius iš Bengalijos, kurie bando patekti į Indiją. Bengalijoje po potvynių ir kitų nelaimių yra daug badaujančių žmonių. Apie 8,500 bandė atvykti į Indiją, kur maisto klausimas irgi sunkiai sprendžiamas, ypatingai Kalkutos apylinkėse.

Lima. — Ketvirtadienio žemės drebėjimas Peru kainavo 68 žmonių gyvybes, sunaikinti 2,300 pastatų ir 11,300 sužaloti. Sužeistų buvo 2,264. Be pastogės liko 80,000 žmonių.

Guilfordas. — Anglijoje bombos sprogo dviejose taverose, kurias mėgsta lankyti kareiviai. Spėjama, kad sprogimus sukėlė arių slapta armija iš šiaurinės Airijos. Sprogimuose žuvo 4 ir sužeista 40 asmenų.

MASKVA. — Devintoji Korėjos ir Karpovo šachmatų partija baigėsi lygiomis. Iki šiol Karpovas turi 2 laimėjimus. Kandidatų į pasaulio čempionus tapti reikia penkių laimėjimų.

BANGKOKAS. — Tailandijoje priimta nauja konstitucija, kuri žada garantuoti tai valstybei pastovias, demokratines vyriausybes.

MASKVA. — Kanados-Sovietų Sąjungos ledo ritulio rungtynės baigėsi 5-2 sovietų naudai. Po rungtynių, kuriose buvo daug neleistinų žiaurumų, kilo muštynės. Sovietų komandos treneris pareiškė spaudai, kad kanadiečiai turėtų gauti po 15 dienų kalėjimo. Iš trijų teisėjų du buvo rusai ir labai palaikė savo komandą. Kanados komanda sudaryta iš geriausių profesionalų žaidėjų. Iš numatytų aštuonių rungtynių, sovietai laimėjo tris, kanadiečiai — vienas ir dvi baigėsi lygiomis. Dar liko dvi rungtynės.

ANKARA. — Turkijos kariuomenės štabo viršininkas gen. Sancar pareiškė, kad Amerikos senato nutarimas sustabdyti karinę paramą Turkijai nepakeis Turkijos pozicijos Kipre.

dotė Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos, anglų ir vokiečių kalba Eltos biuleteniai ir kiti šaltiniai.

Ši studija bus įdėta konferencijos leidiniuose. Konferencijoje dalyvavo šios organizacijos: konferenciją rengusi Conference of the American Association for the Advancement of Slavic Studies, the British Universities' Association of Slavists, the British National Association for Soviet and East European Studies, an the Canadian Association of Slavists at Banff, Alberta. (E)

Fort Knox, kur Amerikos vyriausybė laiko savo aukso atsargas, JAV lietuoklos direktorė Mary Brooks ir sandėlio vedėjas Victor Harkin apžiūri aukso plytą. Kongreso delegacija buvo pakviesta apžiūrėti sandėlių, kur spaudoje pasirodė sandai, kad Amerikos auksas yra išvogtas ir išvežtas į Meksiką. Visos sienos apkrautos aukso plytomis.

ROCKEFELLERIO DOVANOS DRAUGAM

NEW YORKAS. — Spaudoje pasirodžius žinioms iš kongreso šaltinių, kad viceprezidentu nominuotas Nelson Rockefelleris davė nemažas sumas pinigų dovanų savo artimiems bendradarbiams New York, Rockefellerio spaudos sekretorius šeštadienį tas žinias patvirtino. High Morrow, sekretorius, pripažino, kad 1969 m. Rockefelleris dovanojo 50,000 dol. Henry Kissingeriui, kuris per 15 metų dirbo Rockefellerio fonde kaip užsienio reikalų patarėjas ir kitose pareigose. Kissingeris tą sumą užrašęs dviem savo vaikams ir sumokėjęs už dovaną reikalingus pajamų mokesčius.

Kita Rockefellerio dovana — \$6,000 dol. — buvo duota Judson Morhouse, buvusiam New Yorko respublikonų partijos centro komiteto pirmininkui. Per jį Rockefelleris buvo nominuotas į New Yorko gubernatoriaus vietą. Vėliau, kai Rockefelleris jau tapo gubernatoriumi, Morhouse tvarkė valstijos degtinės pardavimo leidimus ir buvo 1966 m. teisme apkaltintas ir nuteistas už kyšių emimą. Gubernatorius suteikė jam kalcijų atleidimą 1970 metais. Rockefellerio sekretorius pareiškė, kad pinigai Morehouse'ui buvo duoti, nes jis buvęs dideliuose finansiniuose sunkumuose. Rockefelleris davęs dovaną ir kitam aukštam New Yorko pareigūniui, uostų viršininkui dr. William Ronanui ir kitiems.

Senato komitetas, kuris tyrinėjo Rockefellerio tinkamumą būti viceprezidentu, pareiškė, kad šios dovanos nėra nieko baisaus ir komitetas iš naujo Rockefellerio neklaušinė. Jį dabar turi patvirtinti pilnas senatas ir atstovų rūmai. Dovana Kissingeriui buvusi padaryta už jo gerą tarnybą dar prieš Kissingeriui patenkant į Baltuosius Rūmus prezidento Nixono patarėju.

TEGICIGALPA. — Hondure nukrito lėktuvas, gabenęs nukentėjusiems nuo potvinio žmonėms paramą. Žuvo 6 asmenys.

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas pasirašė įstatymą, kuris sugrąžina nuo spalio 27 dienos standartinį laiką, kuris tęsis iki vasario 23 d.

WASHINGTONAS. — Amerika ir Sovietų Sąjunga šeštadienį pasirašė sutartį dėl bendradarbiavimo energijos išvystymo ir transmisijos srityse. Sutartį pasirašė John Sawhill ir Peter Neporožnij.

Laivas su dinamitu plaukioja kanale

GUERNSEY. — Kipro prekinis laivas "Ammersee" išdegęs ir be įgulos, plaukioja vėjo nešiojamas kanale tarp Prancūzijos ir Britanijos. Blogiausia, kad laive dar liko 150 tonų dinamito, kuris gresia kanale plaukiantiems laivams. Prancūzijos aviacijos lėktuvai bandė laivą bombarduoti iš oro, tačiau nepataikė ir laivo nenuskandino. Vakar vėl buvo numatyta laivą bombarduoti.

Prancūzų ir britų įstaigos įspėjo visus kanale esančius laivus saugotis apleisto laivo su dinamitu.

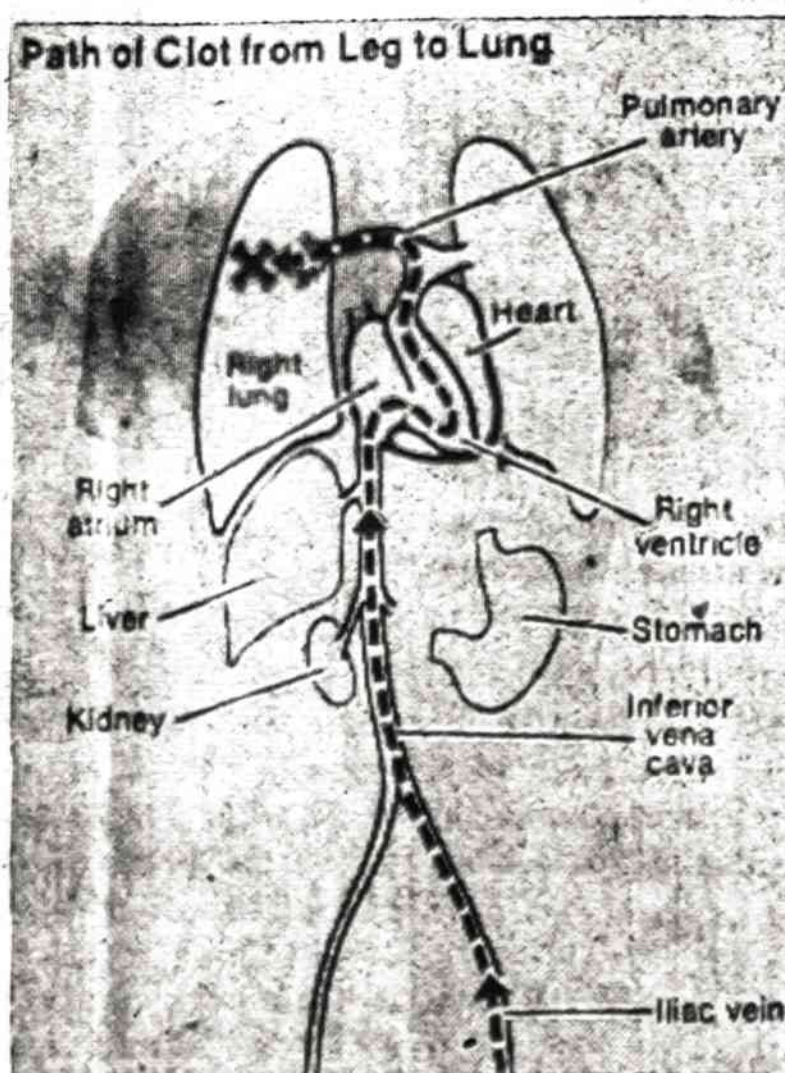
WASHINGTONAS. — Pentagonas atidengė, kad sovietai Ramiajame vandenyne išbandė naujas povandeninių laivų raketas, kurios skrido apie 4,900 mylių, dvigubai toliau, negu panašios povandeninių JAV laivų raketas.

PARYŽIUS. — Prancūzija paskelbė, kad sovietų komunistų partijos vadas Leonidas Brežnevas gruodžio 5 lankysis Prancūzijoje ir tarsis su prezidentu Giscard d'Estaing. Brežnevo vizitą truks tris dienas.

Egiptas švenčia pergalės dieną

KAIRAS. — Egiptas pradėjo keturių dienų šventę, kuri vadinama Pergalės diena. Egiptiečiai prisimena pernyktį spalio 6 d. karą, kurį jie laimėjo, nors Izraelio kariuomenė buvo peržengusi Suez kanalą ir galėjo toliau žygiuoti į Egiptą. Izraelitų sustabdė tik tarptautinis spaudimas ir Jungtinių Tautų taikos kariuomenės atsiuntimas.

Egipto karo ministeris maršalas Ahmed Ismail ir premjeras Hugazi aplankė žuvusių egiptiečių kapus ir sužeistuosius ligoninėse. Sekmdienį turėjo įvykti didelis kariuomenės paradas su naujais ginklais. Parade dalyvavo prezidentas Sadatas ir kitų arabų valstybių delegacijos.

Šis piešinys parodo Richardo Nixono ligos priežastį. Kraujo krešulys iš kairės kojos nukeliauja per širdį į dešinę plautį.

PREZIDENTAS SUSTABDĖ JAV EKSPORTUS Į SOVIETŲ SĄJUNGĄ

WASHINGTONAS. — Senatorius H. Jackson, demokratas iš Washingtono, pareikalavo, kad prezidentas Fordas pašalintų iš vyriausybės žemės ūkio sekretorių Earl Butz, kurio politika privedusi Ameriką prie javų trūkumo. Prezidentas Fordas penktadienį paskelbė, kad jis sustabdo javų eksportus į Sovietų Sąjungą. Šie javai, nupirkti 1972 m., dar ne visi išvežti. Dvi javų bendrovės: Continental Grain ir Cook Industries dar turi išgabenti į Sovietų uostus 125 milijonus bušelių javų. Tų bušelių išvežimas sustabdomas. Prezidentas pranešė javų prkliams, kad jie, ateityje sudarydami didesnes javų pardavimo sutartis, pirma atsiklaustų Baltųjų Rūmų.

Prisiminė Vaclovą Sidzikauską

Lietuvos Laisvės Komitetas savo ilgus metus buv. pirmininkui, pernai mirusiam Vaclovui Sidzikauskui prisiminti rugsėjo 22 kultūros židinyje surengė akademią. Dabartinis pirm. V. Vaitiekūnas pateikė velionio gyvenimo biografinius duomenis: gimęs 1933, 1918 baigęs Veiverių Mokytojų seminariją, toliau mokslus ejęs Maskvos, Friburgo ir Berno universitetuose. Buvęs Lietuvos įgaliotų ministras Austrijai, D. Britanijai, Olandijai, Šveicarijai ir Vokietijai, buvęs Lietuvos reikalų advokatu Tarptautinio Teisingumo Tribunole Lietuvos-Lenkijos ir Lietuvos-Vokietijos bylose, buvęs Prekybos instituto lektorius, Vliko Vykdamosios tarybos ir Vliko valdybos pirmininkas, visą laiką buvęs LLK ir Lietuvos delegacijos Pavergtųjų Europos Tautų seime pirmininkas, dviem atvejais buvęs paties to seimo pirmininku.

Prof. D. Krivickas apibūdinęs velionio vaidmenį nepriklausomos Lietuvos diplomatoje, išryškindamas jo didelę reikšmę ypatingai Lietuvos-Lenkijos ir Lietuvos-Vokietijos santykių bylose. Prof. B. Nemickas, kalbėjęs apie velionį okupuotos Lietuvos rezistencinėje diplomatoje. Velionio diplomatinis bendradarbis P. Žilionis paskaitė jo atsiminimų iš pirmųjų diplomatinės tarnybos laikų ištraukas. Redaktorius P. Jurkus įspūdingai pavaizdavo jo gyvenimo įvykius skaidrėmis. (E)

Prof. B. Kaslo naujas darbas

Journal of Baltic Studies savo 1973 m. IV tomo Nr. 3 įdėjo prof. dr. Broniaus Kaslo ilgą studiją, pavadintą "The Lithuanian Strip in Soviet German Secret Diplomacy, 1939-1941". Penkiolikos puslapių studija, kurioje išsamiai aprašoma Sovietijos-Vokietijos sandėris, kai už Suvalkų trikampį Vokietija sovietams sumokėjo 7,500,000 dol. Ši studija išleista atskiru leidiniu. Jis yra labai vertinga medžiaga svetimiems politikams ar žurnalistams, susipažinti su dviejų diktatorių prekyba tautomis ir svetimomis teritorijomis. Leidinėlį gaunamas pas autorių: Prof. Bronius Kaslas, Department of History, Wilkes College, Wilkes Barre, Pa. 19708. Kaina 0:50 dol. (E)

Grakijos premjeras, kalbėdamas apie artėjančius Graikijos rinkimus, įspėjo gyventojus neleisti Graikijoje įsigalėti naujai tyronijai ir lapkričio 17 balsuoti atsakingai ir rimtai.

Valstybės departamentas pripažino, kad Sovietų Sąjunga nėra patenkinta dėl šio JAV vyriausybės sprendimo. Žemės ūkio departamento pareigūnas pabrėžė, kad šis žygis nereiškia Amerikos javų eksporto sustabdymo, bet liečia tik sovietams dar nepristatytus javus.

Amerikos javų derlius šiais metais bus mažesnis. Kukurūzų bus nuimta 11% mažiau negu pernai, sojos pupų 16% mažiau ir kviečių — 5% mažiau. Dėl to javų kainos vėliau rinkose brango. Ūkininkai, galvijų pėnėtojai nebegali pirkti pigaus pašaro ir dėl to mėsos kainos kyla ir dar kils.

Charakteringa, kad ši javų išvežimo sustabdymą paskelbė ne žemės ūkio sekretorius Butz, bet išd sekretorius Simonas. Jis pridėjo, kad iš dar neišvežtų, sovietams parduotų javų, 91 mil. bušelių yra kukurūzų ir 34 mil. bušelių kviečių. Sakomą, kad valstybės sekretorius Kissingeris rekomendavo sulaikyti mažesnius kiekius.

Sen. Dick Clark pareiškė šeštadienį, jog Amerikos javų pirkimai nesiskaito su Amerikos vartotojų interesais. Sovietų Sąjungai buvo parduota 3.4 mil. tonų javų. Žemės ūkio departamentas nekritikuoja javų bendrovė, nes jos valdo departamentą, pasakė sen. Clark.

Tarptautinėje politikoje sovietai naudoja maisto produktus politiniais sumetimais, savo įtakos skleidimui. Maskva perka iš Amerikos javus pigiomis kainomis ir vėliau parduoda juos Indijai, Egiptui ir kt. Žmonės, valgydami Amerikoje augintą duoną, jaučiasi dėkingi Maskvai.

BONA. — Stern žurnalo Vokietijoje žiniomis, sovietų jūrų laivyno narai bando susprogdinti nuskenkusi 5,200 tonų Kašin klasės karo laivą, gulintį Juodosios jūros dugne su visa įgula. Laivas, Turkijos žinių agentūros pranešimu, nuskendo po stipraus sprogimo prieš dvi savaites. Visą įgulą žuvo.

WASHINGTONAS. — Pentagonas paskelbė, kad buvęs vyriausias karo jėgų Europoje vadas generolas Andrew Goodpastor nuo lapkričio 1 d. išeina į pensiją. Jis buvo ilgametis gen. Eisenhowerio adjutantas ir vėliau prezidento Eisenhowerio karinis patarėjas, dalyvavęs Žemės viršūnių derybose su Chruščiovu.

TEL AVIVAS. — Buvęs Izraelio karinės žvalgybos viršininkas gen. Haim Herzog pasakė, kad 1973 m. karui su arabais Izraelis buvo nepasirengęs ir dėl to atsakomybė turėjo kristi ant gynybos ministerio gen. Dayano, kuris nesutiko laiku paskelbti visuotinos mobilizacijos.

PENSININKŲ DIENOS VAKARUOSE

Vestuvės po medžiu

Su naująja kaimyne, neseniai atsikėlusia į San Jose, vykome miesto rožių sodą apžiūrėti. Sodus didelis. Kokie 4 ar daugiau akrų užsodinti rožėmis, o kitas plotas — pievos, miško gojeliai ir kt. Rožės pasodintos lysvėmės, pagal spalvą, kraštą, rūšį ir pavadinimą. O tų spalvų, kad ir rudens metu, įvairių įvairiausių gražių rožių. Tarp lysvių takai, tai kas įdomiausia (kaip mano kaimynė), gali visas apeiti.

Prie vieno iš gojelių buvo daug kėdžių ir grojo patefonas. Po kurio laiko toje vietoje prisirinko daug jaunimo. Mat, čia pasirodė atlikti jungtinių apeigų. Prie kito gojelio atvažiuo bėrys mergaičių su jaunąja pėky. Ilgai išlaukus (mergaitės atrodė, šiek tiek pasinervavo) atsirado trūkstanti asmenų gracinę žingsnių, jaunosios 4 palydovės, ilgoje gražioje suknelėje, per maždaug 20 žingsnių viena nuo kitos, pradėjo eiti į centrą ir sustojo prie apeigų atlikti pasirodusio asmens. Prie jo — tėvo ar kurio kito vyresnio asmens buvo atvežta jau-

noji gražioje baltuose rūbuose su veliumu. Prie to asmens sustojo ir 4 jaunuoliai juoduose rūbuose (uniformuotais, uždariais švarkais). Trys iš jų juodomis plačiazrėmis skrybelėmis, o ketvirtasis — jaunasis šviesiai pilka plačiazrėmis skrybėlė.

Abiem jauniems sustojus priešais, jungtinių apeigų atliekamas asmuo (civiliuose rūbuose, paprastu rudu švarkeliu), ilgokai skaitė iš kurios tai knygos (jauniems susilūpus rankomis besišypsant). Po to priėmė priesaiką ir jaunas užmovė žiedą. Apeigos baigėsi jaunųjų bučiu ir eisena per aikštę. Dabar ir jaunųjų palydovai sudarė poras ir pasėkė jaunavedžius.

Jaunasis, kaip man aiškino fotografas, yra, bebaigias teisės studijas — būsimasis advokatas, o jaunoji taip pat studentė.

Suprantu jaunimo norą — atlikti apeigas lauke, nes tai nauja (keičiau ir įdomiau), o kaip studentams ir bene pigiau nei kuriame maldos name.

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDOUAMOS DABAR "NAUJIENOS" SU DIDELIEMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkštais viršeliais tik \$2.00.

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONĖS. Kelios pusės, Europos išspūdi. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50.

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsuntus čekį arba money order.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., CHICAGO, ILL. 60608

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštuose viršeliose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemą ar vasarą pasiskaitymams nusipirkti Antano Rūkos parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžius kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTONO RŪKOS lengvas, vaizdus, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išieviu šviesuoliu gyvenimu ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

POEZIJOS VEIKALAI

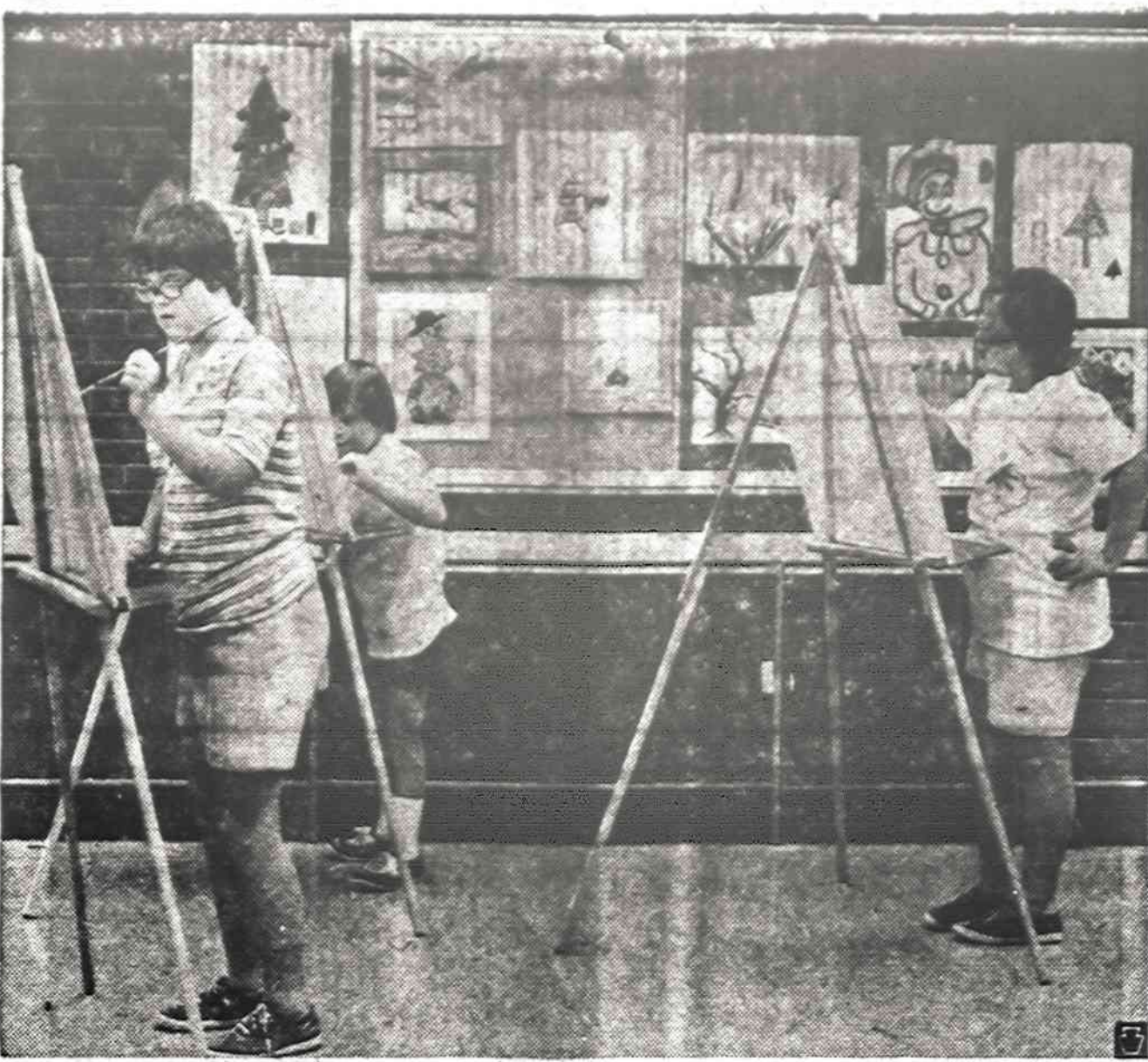
Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje po truputį sniegą liepia lazdynų išskleistis mažutį deimantų spindintį žiedą, apkasio medžių šakas žirgams, kaip konfetoms ir pamažu įveda į gamtos vandenį ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiose gamtos scenovardžiuose savaipai juokauja ir verčia poetai, pajėgami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis - Vaicūnienė, ZVAIGZDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltušaitis, ŽEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kišeninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Burky Juze, EILERASČIAI IR RĄSTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Elių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI - LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINIS SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROŽIŲ SVENTE. Eliuoti pasakojimai apie išviečintus lietuvius senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$6.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių Šilelis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARAI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl., \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULELIDŽIO SPINDULIUOSE. Eliuoti kūrinių liai, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Guodis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės, 70 psl., \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsiųskite į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginių orderių.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

The National Association for Retarded Citizens is making every effort to inform the general public of the true artistic potential possessed by mentally handicapped persons. This is the seventh year that NARC has chosen to offer Christmas Cards for sale to fund research and educational work and to prove to the world that mentally retarded individuals have gifts that deserve understanding and development.

saikos ir bučnio metu, nesiteikė nusiimti skrybėlių. Tai man paliko lyg negardžiu prieskoniu.

Kiniečių rajonas San Fr. ir budistų bažnyčia

San Francisco kiniečių rajono apžiūrėti vyko dviem busais. To rajono svarbiausioje gatvėje pilna suvenyrų ir iš viso smulkių dalykėlių krautuvių, užkandinių valgyklų, vaišių ir daržovių krautuvių ir t. t. Daug ir labai meniški išdirbinių iš dramblio ilčių.

Apžiūrėję keleto blokų prekybos įmones ir užkandė vietos valgyklose kinietiški kepsnių ar sausainių, vykome tame pat rajone (720 Washington st.) esančios budistų bažnyčios apžiūrėti.

Kas charakteringą, kad tie maldos namai pastatyti neįvairių kasimo, lyginimo ir kt. sunkių mašinų, o visa tai atlikta rankų darbu. Taip pat ir veik visi kiti darbai įvykdyti rankų darbu. O kaip dailiai ir gražiai padengtos kalkurių sienos medžio medžiaga, puikiausios lentynos ir pertvaros bibliotekoje, gražus vidaus balkonai antrame aukšte ir kt.

Prie šio pastato statybos, kaip matyti iš aprašymo spaudoje, yra prisidėję įvairių rasių ir tikybų žmonės (kas medžiaga, kas lėšomis ar sąvadoriška darbo talka laisvalaikiais). Iš gatvės pastatas atrodo moderniškai. Viduje pirmame aukšte, nedidelę (gal 200 asm.) dviejų aukštų salę susikaupimui, su didoku Budos paveikslu prieky. Antrame aukšte bene virš vestibulio, kita nedidelė salė su mozaikos darbo Budos paveikslu. Pagaliau biblioteka su lodom apšvietimu. Trečiame aukšte miniaturinis baseinas su lotoso žiedu, iš kurio tryksta srovėlės vandens ir auga eilė medelių, kuriame tai aukšte salė posėdžiams su pertraukomis, kurias galima ištieti ir suglūbsti. Rūsyje virtuvė ir valgykla.

Visur kur ne pažvelgsi ar paliesi, darbas padarytas ne tik dailiai, kruopščiai ir preciziškai, bet ir su meile. Nestebėtina tad, kad pastato statyba ir vidaus įrengimai užsitęsė net vienuolika metų. Beje, budistų parapijos narių vos 300 asmenų.

Pagarba vadovams ir tokiai mažai narių grupei tokį didžiulį ir mielą maldos namą pastatius.

San Quentin kalėjimo kalinių rankdarbių ir meno kūrinių paroda

Kita ekskursija, kurioje aš dalyvavau, vyko į San Quentin, ten esančio didžiulio kalėjimo (apie 3,500 asmenų) kalinių rankdarbių ir dailės kūrinių parodą apžvelkti.

ŽVILGSNIS Į DIENŲ VITRAŽUS

Spaudos rinkoje naujas leidinys — Sofijos Oželenės parašyta knyga "Dienų vitražai". Viršelis dailininkės Ados Korskaitės. Spaudė: Draugo spaustuvė. 379 puslapiai, kaina 5 dol.

Kokiam žanrui šis kūrinys priklauso knygos metrikioje napsakytą. Vadinasi, tegul skaitytojas nusprendžia. Lyg tai romanas, bet pasakojimas be stilbaus puošmenų, kurios pagelautinos grožinės literatūros veikale. Įpinta daug realaus gyvenimo vaizdų, vardu, pavardžių ir datų, tad lyg būtų žurnalistika, atsiminimai, bet ir vėl lyg kažko trūksta, lyg, per daug nepagalėta gražių autorės sukurtų laisvų, pasikalbėjimų ir t. t.

Autorė pasakoti gali, atsiminimų, kaip atrodė, nestoka. Perskaitytus knygą ir susidarė nuomonė, gal geriau būtų buvę realiai įpraeitį žvelgti, papasakoti, ką atsimena be to, pretenzijų ir grožinę kūrybą.

Sofija Oželenė yra našlė Kazio Oželio, kurs Lietuvoje buvo gydytojas, karininkas ir profesorius Vyt. Didžiojo Universitete. Ji žymi visuomenės veikėja. Veikė įvairiose moterų organizacijose ir savo knygoje išvardina daug organizacijų, sumini jų steigėjas ir veikėjas. Ir valdžioje turėjo daug draugų, daug pažinčių. Charakterizuoja ne vieną mūsų politiką, prabėga visus žymesnius lietuvių veiklos ir Lietuvos valstybės įvykius. Nepriklausomybės atkūrimą, A. Smetonos valdymą, okupacijas ir dypukšiąją emigraciją. Bet naujo nieko nepasako, kas iki šiol kituose raštuose nebūtų spausdinta.

Aprašomos ir vestuvės Kaune. Jaunąją prie altoriaus nuveda tėvas ir atiduoda jaunajam. Kažin, ar jau nepriklausomybės laikais Kauno inteligentija buvo pasisavinusi šį paprotį, kaip dabar čia Amerikoje praktikuojama? Atrodo, kad lietuviškos vedybos pastatas su kienu. Dauguma paveikslų buvo lauke.

Iš poros šimtų paveikslų, 5 ar 6 man patiko (nestebėtina, juk ne dailininkai piešė, o gi aš blogas naujosios dailės vertintojas). Paveikslų kaina 25-175 dol. Rankdarbių iš medžio, miniatiurinių "Cable car" su elektros lempute viduryje ir kitokių įvairiausių iš dirbinių buvo daug ir labai gražių. "Vagonėlių" kaina 24-38 dol. Be to, buvo labai gražus: meniško darbo piniginių moterims ir kt. Moterims piniginių kaina 40-50 dol.

Zmonės, nors pagelbėti kaliniams ir jų mokytojams, vedini paveikslus ir kt. dalykus sparčiai pirkto. Nepastebėjau, kad kas iš mūsų būrio būtų ką stambesnio pirkęs, nes paroda vyko paskirtinėmis mėnesio dienomis, kada pensininkų pinigines būna visiškai tuščios. S. Šurkus

guoti Augsburgė J. Vitėnas ir J. Vaidėlys. Vėliau buvo redakcijoje pasikeitimų, tik A. Šapoka ten neredaktoriavo. Jis buvo to laikraščio bendradarbis. Kai Šapoka šeima emigravo į Kanadą ir ten pradėtas leisti "Tėviškės Žiburiai" laikraštis, prof. Šapoka buvo pakviestas redaktorium. Žinoma — Augsburgė "Žiburiai" ir Kanadoje atsirado kiti, bet jau skirtingi, šviesos žiburiai. To nevertėjo neatskirti.

Pabandyta pagerbti ir Amerikos lietuvių senosios kartos veikėjai — Amerikos Lietuvių Taryba, bet ir čia neišėjo kaip reikiant. Paimta vieno konsulo vardas ir Alto pirmininko pavardė ir iš to kratinio Sofijai Oželenė išėjo, jog ALT atstovaujama Aniceto Šimutis... ir kitų veikėjų. Tuo tarpu daug metų Amerikos Liet. Tarybos pirmininku buvo Leonardas Šimutis ir už veiklą jam suteiktas garbės pirmininko titulas.

Žinoma, bus ir ponų, kurie Sofijos Oželenės meilais žodžiais aprašyti, o ypač tie, kurie mėgsta savo pavardę išspausdintą matyti, pasidžiaugs ta nauja knyga. Be to, gal ir tokias knygas vertiau skaityti, negu "pulką", lošti, kurios seansai šioje knygoje taip pat įtarpinti. Tačiau bus ir tokių knygos mylėtojų, kurie ją perskaitę daugiau ir rankas nebeims ir pagarbiai ir žemutinę lentyną padės. J. Klausėkis

SKAITYK KITA: PATARK
SKAITYK DEMOKRATINI
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

Joniškėčių klubas

Joniškėčių Labdarybės ir Kultūros klubo susirinkimas spalio 1 d. po trijų mėnesių atostogų įvyko Hollywood salėje. Dalyvavo gausus skaičius narių. Pirm. Julia Sačauskas atidarius susirinkimą pranešė, kad mirė mūsų narys Henry Baurelė. Jis buvo virš 20 metų klubo narys. Jį nariai pagerbė vienos minutės ty-la.

Rašt. Antoinette Kalys perskaitė praėjo susirinkimo protokolą, po to sekė valdybos pranešimai. Visi priimti. Liepos 4 pikniko komisija išdavė raportą. Nors ir turėjome iš ryto lietaus, bet vis tiek daug svečių susirinko po piet ir klubas padarė gražaus pelno. Svečiai turėjo daug linksmo laiko su joniškėčiais.

Buvo pranešta, kad lapkričio mėnesį neturėsime susirinkimo, nes tą dieną bus rinkimai. Bet vis žinome, kad Naujienos turės banketą, tai klubas nutarė pakauti \$25 programai.

Po susirinkimo, gimtadienių proga, sudainuota Ilgiausių metų Justini Zemaičiui ir Alex Samueliui. Buvo vaišės ir celebrantai prisidėjo su skaniais gėrimais. Vakaras praėjo darnioje ir linksmoje nuotaikoje. Ateinantis susirinkimas įvyks Gruodžio 3 d. Hollywood salėje. A. Kalys

DR. KAZYS GRINIS

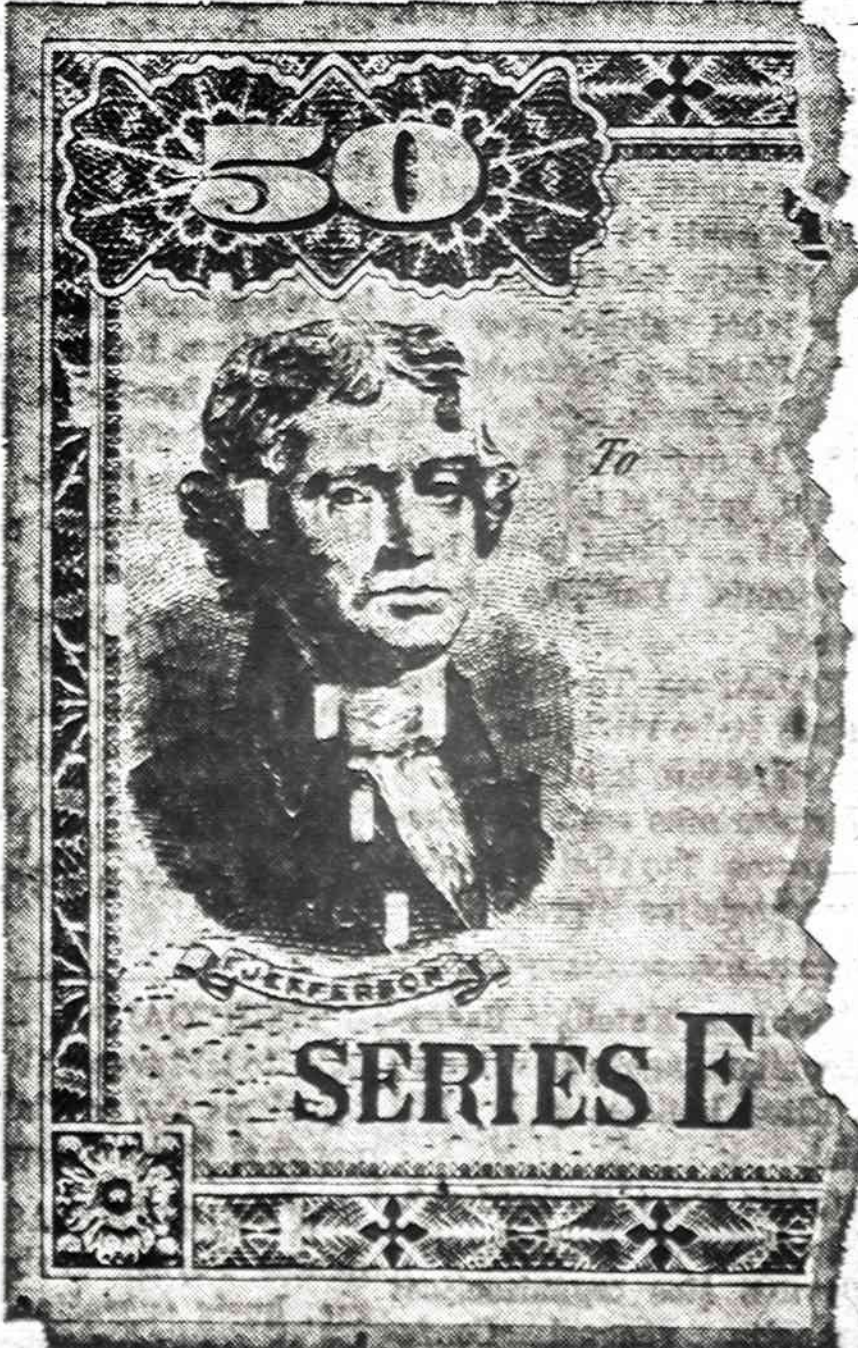
A PSIMINIMAI IR MINTYS

11 cmas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazys Grinys Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant paštu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neįrašytą) už \$2.00.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

Steal me. Burn me. Throw me away. I'm still yours.

Once you bring me home, I'm yours forever. Even if I'm burned. Or lost. Or stolen. If you look for me and can't find me, just report it. And you'll get me back, as good as new. And remember: I'll never break your heart. Or leave you stranded in the tight spots. I'll always be there when you need me. And that ought to make you feel pretty secure.

Now 3 Bonds pay 6% interest when held to maturity of 6 years (40% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen or destroyed. When needed, they can be cashed at any bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.
Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

BR. RAILOS PAGUODA - NEGUODA

T. TAURAGIS

(Tęsinys)

"JAUNIMO VADAS"

V. Alanto 70 m. sukakties minėjimo kalboje (1972) Raila užsiminė, kad knygu leidėjai ir platintojai nebežino, ką daryti su perpildytomis dulkelėmis knygų sandėliais. Vienam savo bičiuliui jis pataręs "suvežti tas knygas į Marquette Parką ir iškilmingai sudeginti didesnei Amerikos lietuvių garbei". "Jeigu toks beliko mūsų mokslinių, literatūrinių, meninių pagalių ir vertybių įvertinimo, supratimo, vartojimo ir pareikalavimo koeficientas, kad vos-ne-vos trys šimtai lietuviškos knygos egzempliorių besuranda kelią į skaitytojus, tai būtų veltui kalbėti apie mūsų visuomenės dvasinį ir politinį pajėgumą, tuščia sapnuoti apie pasiaukojimą kovai dėl Lietuvos išlaisvinimo, o ir tos nuolatinės deklamacijos apie lietuvių išlaikymą, anot Alanto, būtų vien "graudžiai juokingas paradoksas" (258 psl.).

Tatai yra gana tikslūs vėsenos iš kelių rodiklių, kur mes

esam. Toje pat kalboje Raila tęsia... dar niekada lietuviškos išeivijos istorijoje ne jokiam krašte nebuvo tokio skaičiaus, kiek dabar, dar gyvų ir lietuviškai galvojančių ar mokančių šviesuolių, subrendusių intelektualų, tiek aukštųjų profesijų specialistų, tiek profesorų, mokslininkų ir mokslininkų įvairių kraštų universitetuose, kartais jau labai išgarsėjusių."

"Aš dar sapnuose tikiu ir ateinančiai generacijai išmatytią idomią ir prasmingą ateitį. Bet kas jau dabar mane gąsdina, tai tas dar stambios mūsų bendruomenės ir jos spaudos dalies apjakęs, įtūžęs, beveik pamišėlis užsispyrimas niekinti mūsų jaunosios inteligentijos pozicijas, kaltinti juos pataikavimu Lietuvos okupantui, raudonu kvailingu, nuolaidžiu, mūsų tautos laisvės idėjų išdavimu... Visus tokius apskelbė, mes nebeatsikirsim draugų nuo priešų... ir sekmingai visus išvaikysim iš lietuviškos bendruomenės". (259 psl.).

Senatorius Edward Kennedy su žmona Joan žyposi po spaudos konferencijos, kurioje jis paskelbė, jog nesieks Amerikos prezidento vietos.

Jau prieš penkeltą metų šio krašto universitetuose ir kolegijose buvo skaičiuojama virš 300 lietuvių kilmės profesorių ir dėstytojų. Dabar jų turėtų būti jau žymiai daugiau. O šiaip jau aukštusius mokslus baigusių lietuvių jaunuolių (vien "dipukų" vaikų) turėtų būti tūkstančiai. Tai turėtų būti naujosios lietuvių šviesuomenės armija, užimanti vieną po kito "sniego senių" laikomus lietuvių postus. Normalu ir laukiamas, kad tokio išsilavinimo žmonės yra sąmoningi, vydučiai, turintys "sau žmonės", kuriems rūpi ne tik profesija, karjera, bet ir daugiau.

Be abejo, kaip sąmoningi žmonės, jie turėtų ne tik mokėti savo tėvų kalbą, bet domėtis savo kilmės bei visa kas su tuo susiję ir kultūringam žmogui privalu. Jie taip pat turėtų ne tik skaityti, bet ir rašyti lietuviškas knygas! Raila neišdrįso pasakyti, kad sandėliuose dulkelėjantis knygos tai būtų sąžiningai išimtinai tos naujųjų intelektualų armijos neišpildyti knygų dalis. Užuoat akis bei sąžinę pakrapštę ir rimtai pasvarstę jaunimo nutaatėjimo problemą, Raila kolioja apjakimu "stambių mūsų visuomenės dalių" ir bando ją apkaltinti "jaunosios inteligentijos sėkmingu išvaikymu iš lietuviškos bendruomenės".

Pirmiausia, iš bendruomenės galima išvyti tuos, kurie joje yra, bet kaip beišvysti tuos, kurių ten niekad nebuvo arba jau seniai nebėra: vienai dar kūdikiais prieš televiziją bespoksodami iš jos išropojo, kitai iš jos išbėgo amerikoniškoje gatvėje augdami, treči mokyklą ar net universitetą lankydamai. Kaip patyrimas rodo, beveik visi jie taip padarė "ne-trukdydami tėvams kuo skubiausiai ant kojų atsistoti".

Į liuanistines mokyklas atsiunčiami "dipukų" vaikai, pasirodo, kartais neturėjo progos sužinoti ką reiškia ir tokie neįprasti lietuviški žodžiai kaip "peilis", "šaukštas", "šakutė" ir mokytojams tenka griebtis "pačių moderniausių" metodų, kaip tuos žodžius jiems įsgyti. Mokyklą lanke jie tikrai

išliko lietuviškos bendruomenės nariais, — nebent kokie "apjakėliai" juos išmestų!

Norėčiau skaitytojams priminti ką Raila rašė 1958 m., atsiliepdamas į S. Meškio 1957 m. "Vienybėje" paskelbtą straipsnį jaunimo problemomis. "Paguodos" 176 psl. pats Raila duoda santrauką Meškio prieštarių jaunimo problemoms. "Paguodos" 176 psl. pats Raila duoda santrauką Meškio prieštarių jaunimo problemoms. "Paguodos" 176 psl. pats Raila duoda santrauką Meškio prieštarių jaunimo problemoms.

Net ir maskvietiškai skambantis šūkis — "Gyvenimas nestovi vietoje" — nesustokim ir mes praityje! Railos straipsnyje įrašytas kaip nesugriauama tiesa ir įrodymas, kad mes tikrai esam kažkur sustoję. Kaip žinia, jaunasis Kavolis, vienas iš to "elito", šūkį sukonkrečino paskelbdamas: "Ga na mums garbinti ant sienos pakabintą supuvusį arkli", — taigi, spiauti į Lietuvos nepriklausomybę ir jos idėją! Mums reikia platesnių vandenų!

"Metafizinis žmogus" auginamas jau geroką metų skaičių. Ir ką mes matome. Ne vienas universitetan išėjęs padorus jaunuolis po metų — kitų grįžta pusiau urviniu žmogum, narotiku ar visai dingsta. Atrodo, tik šventieji atlaiko šių dienų universitetų moralinius pragaro bandymus.

Raila taip pat nenori matyti, kad kaip kurie iš universitetų grįžta komunizmo apaštalais ir mieliai lankosi pagurknoti su Lietuvos kalėjimo prižiūrėtojų ar pasirodyti draugams, kokie dideli mokslininkai mes pasidarėme!

Pastaroji metafora, atrodo, yra tokia aiški, kad visai nėra reikalo rašyti keliolika puslapių jai paaiškinti. Teigiama prasme tas palyginimas sakytų: pirma užauk sąmoningas lietuvis ir tik tada bandyk plaukti į plačiuosius vandenius — rūpinkis plačiaisiais žmonijos klausimais. Kur tau! Pasigriebs pigų "triksą" ir prie fizinės kaimo kūdros prijungęs dar pilnas kelnes, o "plačiuosius vandenius" iškelės į metaforos aukštybes Raila "įrodė", kad santariečių "elitas" neklysta ir kad tik tokių profų ir jų minčių apie "metafizinį žmogų" dėka mes kaip tauta tegalim išlikti. Esą, "archyvinė bei muziejinė" lietuvių programa ir vertybės — tai viskas ką mes dabar turime

Matėme ir visų elitų elito — "Lietuvių Mokslininkų" suvažiavimą. Jau atidarymo kalboje išgirdom skundą, kad lietuviai mokslininkai lietuviųbei tegali skirti tik labai ribotą, nuolaidžią laiką, kad lietuviųbei suvažiavimą buv. Bačiūno patenkia jų karjerai, o dėl lietuviškos veiklos tai jie galėsia pareikšti savo nuomonę, jei b-nė sudarys tam reikiamas sąlygas. Suvažiavimas išsiskirstė nė pusės žodžio neprataręs net dėl savo kolegų bolševikų nužudytų lietuvių mokslininkų, kaip Kazlausko ir kitų.

Raila pasisakė, kad jis sapnuose dar tiki ir ateinančiai generacijai išmatytią idomią ir prasmingą ateitį, bet jeigu pavyks jam dar atbusti, tai gal ir jis pamatys, kad per tėvų vargus mokslus pasiekusi naujoji generacija, kaip ir Lietuvos bajorija, jau yra pakeliui nusiskaluoti ir dingti "plačiuose vandenyse", nes tik retas iš jų subręs pilnutinį, tikrai kultūringą, lietuviškos sąžinės žmogų. Ne vienas, net į jaunimo vadus pretenduojąs naujasis intelektualas, jau dabar nesigėdi pareikšti: "Aš į Lietuvą negrįšiu ir man visai nesvarbu ar ji bus laisva ar priklausoma."

Net tokie, atrodo, pačios Apveizdos siūsti Simo Kudirkos ir Romo Kalantos įvykiai, kurie ne tik "sniego senius", bet ir jaunimą pastatė ant kojų, santariečių "elito" nepasiekė. Kai kurie iš jų važinėjo su Maskvos versijos pranešimais, esą, Kalantą nusizudė kaip psichinės ligonės ir apie jokią Lietuvos laisvę jis neaukęs. Jau vien iš to jaunimas ir senimas

turėtų suprasti, kad tokie "pra-nešėjai" yra įsitraukę į anti-lietuvišką veiklą. Kad santariečiai pajęgtų atsiriboti nuo tokio "elito" nematyti jokių ženklų. Apie ką tik įvykusį jų suvažiavimą buv. Bačiūno patenkia jų karjerai, o dėl lietuviškos veiklos tai jie galėsia pareikšti savo nuomonę, jei b-nė sudarys tam reikiamas sąlygas. Suvažiavimas išsiskirstė nė pusės žodžio neprataręs net dėl savo kolegų bolševikų nužudytų lietuvių mokslininkų, kaip Kazlausko ir kitų.

Br. Raila yra santariečių "ideologas" ir Los Angeles skyriaus pirmininkas. Vien neidama lietuviškos veiklos kritika jis bus gerokai prisidėjęs santariečių "įtikinti", kad tokią veiklą yra "archyvinė, muziejinė ir parapijinė" — todėl "neverta intelektualų dėmesio". Keista tik, kodėl jis skundžiasi neperkamom lietuviškom knygom?

"Paguodoje" skaitytojas veltui ieškotų videntinės Railos minties. Pasisakydamas žangoje gal jis pats teisingiausiai apibūdina savo knygą: "Užvis blogiausia, kad iš viso nemo-kū rašyti, nes rašau per dažnai, per ilgai, be plano, be sistemos ir be skonio, vis kažkokius begalinius plepėjimus. Ir man nėra abejonės, kad kiekvienas grafomanas šiandien parašo drąsesnius, geresnius, lo-giškesnius straipsnius. Ir man iki saldumo skaudu, kad to negalima užgincyti".

(Pabaiga)

SLA

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

- SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenė ir išmokojo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraus-tiems nariams.
- SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvy-bės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIE-NIJIMAS nieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.
- SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.
- SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment In-surance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.
- SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.
- SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asme-nims, rekomenduojama lietuviškų KLBŲ ir draugijų na-riams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudos mokeskis \$2.00 i metus.
- SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/2%
EARN UP TO 7 1/2%

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAR ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Tel.: 847-7747
HOURS: Mon.-Tue.-Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

see us for
HOME financing.

AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME...

INSURED

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

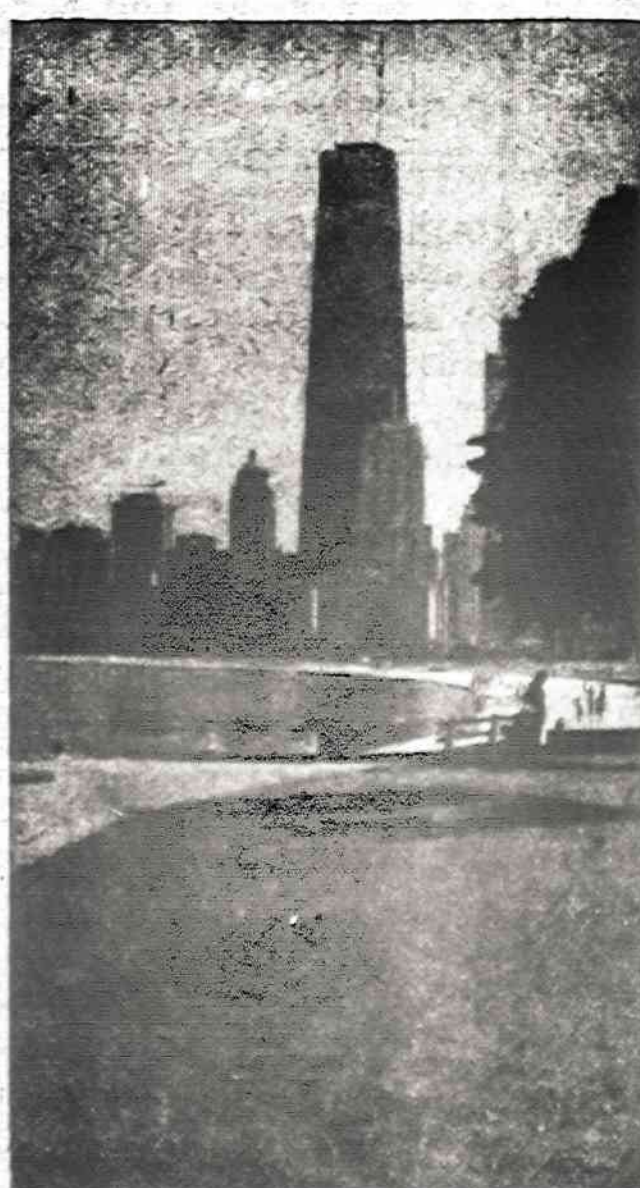
100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.
Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.
Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money or-derį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka di-delius darbus. Pirma, jie padeda Jums pa-siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės ben-druomenę ir paripina fondus namams įsigyti.
Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mė-nesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

	PER ANNUM:
7 1/2%	\$5,000.00 OR MORE 4 YEAR MATURITY
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE 30 MONTHS MATURITY
6 1/2%	\$2,500.00 OR MORE 1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.

15 cents per copy.
Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestuose:
metams \$24.00
pusiui metų \$13.00
trims mėnesiams \$7.50
vienam mėnesiui \$3.00
Kitose JAV vietose:
metams \$22.00
pusiui metų \$12.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Fordas sustabdė javų pardavimą rusams

Prezidentas Fordas, nekreipdamas dėmesio į agrikultūros sekretoriaus Earl L. Butz laisvo javų pardavimo politiką, praeitą penktadienio vakarą laikinai sustabdė javų pardavimą Sovietų Sąjungai. Prezidento pasiskelbtas patvirtinimas sako, kad ateityje javams parduoti bus reikalingas Baltųjų Rūmų leidimas.

Visi žino, kad Sovietų Sąjungos valdovai, nespėję susivežti šių metų javų derliaus, pranešė amerikiečiams, kad šiais metais javų pirkti duonai jiems jau nebereikės. Derlius buvęs geras, Sovietų Sąjungai duonos užteks. Taip tvirtino sovietų propagandos agentūros, baigdamos susivežti javus į kariuomenės ir policijos saugomus maisto sandėlius.

Bet sovietų agentai turėjo kitokias instrukcijas. Jiems buvo įsakytą ir toliau supirkinėti javus Amerikoje. Paskutinėmis dienomis jie buvo nusipirkę 125 milijonus bušelių kukurūzų ir kviečių. Viskas jau buvo paruošta eksportui. Šeštadienį didelis javų kiekis jau būtų išplaukęs iš Pacifiko uostų, jeigu prezidentas būtų neapsižiūrėjęs ir šios javų siuntos nesusilaikęs. Prezidentas pasikvietė pasitarimui javų eksporto bendrovės atstovus, kad išaiškintų susidariusią padėtį.

Visi atsimename, kad praeitais metais dabartinis Sovietų Sąjungos valdovas buvo parduota didokas javų kiekis. Išvežus javus, Amerikoje pradėjo kilti duonos kainos. Sovietų Sąjungai buvo parduoti javų sandėliuose ilgus mėnesius stovėję įvairūs javai. Prezidentas Niksonas, norėdamas palengvinti sunkią komunistų pavergtų žmonių padėtį, pardavė javus, kad "komunistiniame rojuje" žmonės nebadautų ir galėtų sulaukti naujos javapiūtės. Tuos javus vežėsi patys rusai, bet juos Odesos vežė ir Amerikos transporto laivai. Amerikos javais jie užvertė visą Odesos uostą. Komunistai neturėjo tinkamų sandėlių, tai vietomis javus teko pilti tiesiai ant žemės. Sovietų valdžia uostą apstatė stipriomis sargybomis, bet, kaip jie sako, 8% nuvežtų javų "nubyrėjo". Amerikiečiai nuvežė javus su kaupu, bet kol tie javai buvo supilstyti į maišus, kol jie išvežtioti po Ukrainoje esančias kareivines, policijos nuovadas ir badaujančius kolchozus, tai pakeliuše labai daug jų "nubyrėjo".

Ne visus pirktus javus Kremliaus valdovai nusivežė į Rusiją. Dalį javų plaukiantieji sovietų laivai atidavė Kastrui, kuriam duona taip pat reikalinga, o kita dalis javų buvo pasiųsta badaujančioms Afrikos valstybėms,

palaikančioms draugingus ryšius su Sovietų Sąjunga ir laukiančioms paramos iš komunistų įvesto "žemės rojus".

Kada javai buvo parduoti, tai Amerikoje pradėjo kilti duonos kainos. Atsirado politikų, kurie įrodinėjo, kad tas javų pardavimas sukėlė kraštui ekonominis sunkumus. Pradėjus kilti duonos kainoms, kilo ir kitų maisto produktų kainos. Praeitą pavasarį sovietų propagandos agentūros pradėjo skelbti, kad rusai gali javų parduoti amreikičiams. Taip skelbė sovietų agitatoriai, bet nei viena sovietų valdžios įstaiga, kontroliuojanti sovietų javų sandėlius, javų Amerikai nepasiūlė ir kainų nepasakė. Ar JAV būtų tuos javus pirkusios, tai jau kitas klausimas, bet rusai tikrai kalbėjo apie javų perteklių, bet javų kainų nenurodė.

Atrodo, kad dabartinė administracija nesusitaria dėl javų eksporto. Sekretorius Butz yra nevaržomos prekybos šalininkas. Jis nenori, kad JAV vyriausybė varžytų eksportą. Jis ne tik taip galvoja, bet savo kalbomis pakartotinai skelbia, kad JAV vyriausybė neprivalo uždėti jokių prekybos suvaržymų. Jeigu Amerikos javų pirkkliai turi galimybės parduoti javus, tai tegu parduoda.

Prezidentas Fordas kitaip galvoja. Jis yra pasiryšęs sustabdyti infliaciją. Jis turi galvoje viso krašto ūkio būklę. 125 mil. bušelių javų didelės įtakos ir krašto ūkio neturės, bet prezidentas nenori, kad kiltų pereitais metaisėjusios kalbos ir vėl nekaltintų vyriausybės dėl netvarkos. Prezidentas Fordas taip pat turi galvoje ir sovietų valdžios oficialius pranešimus apie šių metų derlių ir apie komunistų pajėgumą išmaitinti krašto gyventojus. Jis nori žinoti, kuriais sumetimais sovietų pirkkliai ir toliau supirkinėja javus Amerikoje.

Pasirodo, kad 91 milijoną bušelių kukurūzų rusams pardavė Continental Grain Co. ir 34 milijonus bušelių kviečių rusams pardavė Cook Industries, Inc. Jeigu būtų prisilaikyta sekretoriaus Butz politikos, tai tie javai jau būtų plaukę Pacifiko vandenimis į Sovietų Sąjungą. Paskutiniame ekonomistų pasitarime Butz sutiko įsakyti pirkliams pranešti didesnius javų pardavimus. Šios dvi bendrovės buvo priverstos pranešti vyriausybei, kada ir kiek javų kam parduoda. Kai prezidentas Fordas patyrė, kad toks javų kiekis vėl parduotas rusams, jis tuojau įsakė šį pardavimą sustabdyti ir aiškintis, kas toliau daryti. Tuo tarpu rusų nupirkti javai neišvežami.

Sen. Hubert Humphrey yra įsitikinęs, kad javų pardavimo bendrovės nekreipia jokio dėmesio į valstybinius interesus, bet siekia tik tai pelno. Jeigu šios dvi bendrovės pradės eksportuoti rusams nereikalingus javus, tai gali kilti dar didesnių ekonominių sunkumų. Leidus dviem bendrovėms pasipelninti, bus sunkiau sustabdyti javų išvežimą ir kitoms bendrovėms. JAV išaugino apie penkis bilijonus bušelių kukurūzų ir apie pusantro bilijono bušelių kviečių. Parduoti 125 mil. bušelių yra tiktai lašas visų priaugintų javų. Bet reikia neužmiršti, kad badaujantis pasaulis yra atkreipęs savo akis į Ameriką. JAV javų laukia Afrika ir Azijos tautos. Jeigu JAV pradės pardavinėti javus sovietų agentams, tai vėliau gali neturėti javų badaujančioms tautoms. Šis klausimas prezidentui Fordui labiausiai rūpi. Jis taip pat nori, kad duonos kainos daugiau nebekiltų pačioje Amerikoje.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI SKELBKITĖS NAUJIEŅOSE

KAS ATPLEŠĖ KLAIPĖDĄ NUO LIETUVOS

1939 m. kovo 22 d. dokumentai

28

2. Komunikatas nr. 2 privalo dar šių naktį būti sutartas. Šiame komunikate nėra dviejų žodžių, kurie parodytų Seimo pritarimą, o tai yra tarptautinės reikšmės. Mums labai svarbu, kad tai būtų įrašyta. "Seimui pritarus..." ar panašiai, vienu žodžiu — Seimas privalo būti minimas.

3. Turiu Tamstą prašyti pasirūpinti, kad dar šių naktį komunikatas būtų formuluotas. Atitinkamų ponų atvykimas lėktuvu privalo būti nustatytas ir reikalingas turi po pietų pas mus būti užbaigtas.

Visi reikalo komentavimai rodo, kad Lietuvos vyriausybė nepasekmingai stengiasi aliarmuoti ir į kovą įjungti tarptautinę viešumą ir vyriausybes. Tai galėtų Lietuvos vyriausybei blogai atsiliepti, ir aš turiu ją dėl to labai įspėti.

Prašau Tamstą tuojau surasti anuos žmones ir išdėstyti tris punktus neatidėliojant sutvarkyti. Tai bus pačios Lietuvos vyriausybės ir jos atstovaujamo krašto gerų geriausias labui.

Weizsäckeris" (Aktai, 438/9).

4. Antrasis komunikatas

Nors Lietuvos vyriausybė vokiškam dik-

tatui paklausė ir pirmąjį komunikatą nu-ginčijo, jis iš ryto vis tiek dar pasirodė kai kuriuose lietuviškuose laikraščiuose.

Antrasis komunikatas, kurį Lietuvos vyriausybė veikiausiai paskelbė, taip pat bylojo apie Urbšio — Ribbentropo kovo 20 d. "pasikalbėjimą". Jis interpretavo vokišką "pasiūlymą" dėl Klaipėdos grąžinimo ir jau neminėjo "reikalavimo". Jis toliau komentavo spontaniškus Klaipėdos krašto gyventojų pareiškimus grįžti į Vokietijos apimtį, kad Lietuva esanti pasiryžusi Klaipėdą grąžinti Vokietijai ir Lietuvos vyriausybės nustatyta ir įgaliojama delegacija vyks į Berlyną ir ten sutvarkys perleidimo sutarties formavimą.

5. 1939 m. kovo 22 d. Lietuvos valstybės komisija priėmė ultimatumą

Vyriausybės pavestas, Lietuvos atstovas pulk. Škirpa apie 13 val. pranešė Vokietijos URM, kad lietuvių delegacija išskris iš Kau no 14 val. Delegaciją sudaro UR ministeris Urbšys, Lietuvos atstovas Berlyne Škirpa, Lietuvos karo atašė Berlyne, pulk. Grinius ir Lietuvos URM teisiniai patarėjai Krivic-kas ir Petkevičius. (Aktai, 439).

Šita delegacija apie vidurnaktį pasirašė tokį Klaipėdos krašto Vokietijai perleidimo aktą.

Lietuvos Respublikos ir Vokietijos valstybės sutartis dėl Klaipėdos krašto perleidimo

Lietuvos Respublikos Prezidentas ir

Vokietijos Reicho Kancleris nusprendė valstybių sutartimi sutvarkyti Klaipėdos krašto sujungimą iš naujo su Vokietijos Reichu, šiuo išlyginti esančius tarp Lietuvos ir Vokietijos klausimus ir tuo būdu atidaryti kelią draugingam formavimuisi santykių tarp abiejų kraštų.

Šiuo tikslu pakyrė įgaliojiminiais: Lietuvos Respublikos Prezidentas: Lietuvos Užsienio Reikalų Ministrą poną J. Urbšį

ir Pasiuntinį Berlyne poną K. Škirpą.

Vokietijos Reicho Kancleris: Reicho Užsienio Reikalų Ministrą poną Joachim von Ribbentrop'ą.

kurie pasikeitė savo įgaliojimais, rastaais sudarytais gera ir tinkama forma, susitarė dėl šių nuostatų:

1 straipsnis

Versalio sutartimi nuo Vokietijos atskirtas Klaipėdos Kraštas, skaiant nuo šios dienos, vėl sujungiamas su Vokietijos Reichu.

2 straipsnis

Iš Klaipėdos Krašto bus tuojau evakuotos Lietuvos karinės ir politinės pajėgos. Lietuvos Vyriausybė rūpinsis, kad evakuojant Kraštą būtų paliktas tvarkingoje būklėje. Abi šalys, kiek tai reikalinga, paskirs komisarus, kurie turi įvykdyti perdavimą tų

žinybų, kurios nėra Klaipėdos Krašto autonominių įstaigų žinioje.

Sutvarkymas kitų iš suvereniteto pakeitimo išplaukiančių klausimų, ypačiai ūkinių ir finansinių klausimų, valdininkų klausimų, lygiai kaip pilietybės klausimų paliekamas rezervuotas atskiram susitarimui.

3 straipsnis

Kad būtų atsižirieta ūkinių Lietuvos interesų, Lietuvai bus įsteigta Klaipėdoje laisvo uosto zona. Detalės bus atskirai nustatytos, vadovaujantis pridėto prie šios sutarties priedo pagrindais.

4 straipsnis

Sustiprinti savo nutarimui patikrinti draugišką plėtojimąsi santykių tarp Lietuvos ir Vokietijos abi šalys įsipareigoja nevartoti viena prieš antrą jėgos ir neremti iš trečios pusės prieš vieną katra atkreipto jėgos pavartojimo.

5 straipsnis

Ši sutartis įsigalioja pasirašius. Tam patvirtinti abiejų šalių įgaliotiniai šią sutartį pasirašė. Sudaryta du originalai lietuvių ir vokiečių kalbomis.

Berlynas, 1939 m. kovo 22 d.

J. Urbšys
Joachim v. Ribbentrop
K. Škirpa"

PASTABOS IS ARTI

Šių metų vasarą eilėje "Naujienu" numerių radau patalpinus V. Bakūno, ispūdzius, patirtus atostogaujant Londone. Tai ir noriu tuos straipsnius patikslinti ir kai ką plačiau paryškinti.

"Naujienu" 116 numeryje autorius paliečia anglų politines nuotakas. Tas tiesa, kad Anglijos spauda talpina daug politinės temomis straipsnių. Bet tokius straipsnius skaito tik tie, kurie domisi politika. Paprastai anglai spaudoje tik domisi arklių ir šunų lenktynėmis. Tai jis tik perskaito tą puslapį, kuria apie tokias lenktynes rašoma. Ir jeigu jo pasirinktas gyvulytis nieko nelaimėjo, čia pat laikraštį numeta į šiukšlių dėžę. Politika anglui nerūpi ir, jo nuomone, tegul ją įdomiausi tie, kuriuos jis išrinko ka rūpintis.

Atsimenu, kaip mes pabėgėliai atvykome į Angliją ir jau keletą metų čia buvo pagyvenę, tai anglų valdžia padarė mums skyriną. Skyriną suvaldinę valdininkas mane užklausė, ar aš domiuosi politika? Atsakiau, kad domiuosi, nes taip yra priimta ir mūsų krašte, net mokyklinio amžiaus vaikai domisi politika. Tai valdininkas taip suraukė nosį, lyg tai būčiau aš jam su šlapia mazgote užkiręs.

Jeigu paliesime biznį, tai drašiai galima sakyti, kad anglai yra biznierių tauta. Jie taip yra įsigilinę į biznį, kad net pamiršta mandagumo taisykles ir pilietybės pareigas. Tai kas yra tautos garbė ir valstybės gerovė, tai anglas tuo nesirūpina. Jam svarbu, kad tik vyktų gerai prekyba, nesirūpina su kuo ir ką jis prekiauja ir džiaugiasi, bet tik jam moka pinigų.

Kai Europa praktikuoja mandagumo taisykles, kad reikia pagerbti senus žmones, o ypatingai moteris. Tai Anglijoje tokią taisyklę nėra plačiai įgyvendinta ir praktikuojama. Todėl, kad Anglijoje praktikuojamas ir nerašytas įsitikinimas, kuris suprantamas taip: jeigu vyras užleidžia materialią vietą, tai žiūrina taip, kad jis prie jos kombinuoja... Visi atkreipia dėmesį ir pasidaro nemaloni padėtis. Paprastai mandagi moteris padėkoja ir nesėda į jai pasiūlytą vietą.

Bet atsiranda ir tokių moterų, kurios, gindamos savo "garbę", vietos pasiūlytoji taip "padėkoja", kad jis greitai turi bėgti iš autobuso ar vagono. Tai susisiekimo priemonėse žmonės sėdi laikraščiais užsidengę veidus, nieko nemato ir nenori, kad kiti juos matytų.

Europietiškas mandagumo taisykles ir aš pats buvau pradėjęs

praktikuoti, kai tik atvažiuavau į Angliją. Bet kai porą kartų gerai "nudegino", tai remdamasis gauta patirtimi ramiai sau vagono sėdžiu ir "nieko nematau".

Anglai yra papslaugūs ir gerbia tik svetimą turistus, nes jie atveža pinigų. Bet toki svetimšaliai, kurie atvažiuoja apsigyventi, yra nepageidaujami. Ir toje srityje anglas yra taip gerai išsidresiravęs, kad jis labai greitai atskiria, kur svetimšalis turistai ir kur yra svetimšalis nuolatinis gyventojas.

Autorius "Naujienu" 117 numeryje rašo, kad pensininkai (Anglijos piliečiai) naudojami nemokamai didelėmis privilegijomis. Truputį ne tiesa. Toms privilegijomis naudojasi ne tik pensininkai Anglijos piliečiai, bet ir pensininkai svetimšaliai. Tik pensininkui svetimšaliui (Anglijos piliečiai) naudojami nemokamai didelėmis privilegijomis. Truputį ne tiesa. Toms privilegijomis naudojasi ne tik pensininkai Anglijos piliečiai, bet ir pensininkai svetimšaliai.

Tik pensininkui svetimšaliui (Anglijos piliečiai) naudojami nemokamai didelėmis privilegijomis. Truputį ne tiesa. Toms privilegijomis naudojasi ne tik pensininkai Anglijos piliečiai, bet ir pensininkai svetimšaliai. Tik pensininkui svetimšaliui (Anglijos piliečiai) naudojami nemokamai didelėmis privilegijomis. Truputį ne tiesa. Toms privilegijomis naudojasi ne tik pensininkai Anglijos piliečiai, bet ir pensininkai svetimšaliai.

Anglijoje yra visai nenuostabu, jeigu savivaldybių rinkimus laimi opozicinė partija, nes anglai nori turėti stiprią opoziciją, kuri kontroliuotų vyriausybę. O opozicijos vadui jie net moka algą.

"Naujienu" 149 numeryje autorius paliečia Londono žinių perdavimo tarnybą. Galiau priminti, kad Londone mes turime tris televizijos stotis: BBC 1, BBC 2, ir ITV. Pirmosios dvi nereklamuoja jokių skelbimų. Bet ITV stotis nevykusius skelbimus kartuoja kas 15 minučių. O kuomet rodomos imtynės (Wrestling), tai skelbimai pilami kas 5 minutes. Taigi, prekybinių skelbimų turime ir mes pakankamai.

Ir kas blogiausia, kad reklamuojamos tokios prekės, kurių niekas nenori pirkti.

Anglijoje yra labai mėgiamos futbolo rungtynės, kurias stebint dažnai užverda ir "šaltojo" anglo kraujas. Gal niekur nėra taip stropiai policijos saugojami futbolo stadionai, kaip Anglijoje.

Autorius rašo, kad Wembley stadione saugojo apie 2,000 policininkų. Tai pagalvokime kaip tos rungtynės būtų pasibaigusios, jei ten nebūtų buvę sukoncentruota 2,000 policininkų. Toki angli padaužų būriai siaučia ne tik Anglijoje, bet jie ramybę drumsti dar išvažiuoja ir į už-

John Sherman Cooper paskirtas nauju ambasadoriumi Rytų Vokietijoje, su kuria JAV neseniai užmezgė diplomatinis ryšius.

sienį. Kas spaudą seka, tai ir be mano paaiškinimų gerai žino, kas sudažė Ispaniją, Olandiją, o gal ir kitoje valstybėse futbolo stadionus.

Kuriozų netrūksta ir karališkame gyvenime. Kartais karalienė aprenčia pulkininko uniformą, užsodina skersą ant arklio ir jį taip priima kariuomenės parada. Bet atspėkite, kodėl tas arklys, ant kurio karalienė sėdi, stovi taip liūdnas ir galvą nuleidęs, ir jo nosis beveik žemę siekia?

Tas tiesa, kad Londonas yra mažai ką pasikeitęs. Nors yra keletas "dangoraižių", bet dar ir yra neatstatyti ir užmaskuoti praėjusio karo griuvėsiai. Keista, kad tos valstybės, kurios gavo iš Amerikos tik paskolą, gražiai atstatė ir tą paskolą jau gražino. O kurios gavo negražinamą pašalpą, tai pinigų iššvaistė vėjais ir nieku nepagerino šalies gerbuvio.

Daugiausia turistai lanko vakarinį Londoną, kur gyvena lordai ir turtingi prekybininkai. Bet aplankykite rytinį Londoną, kur gyvena vien tik darbininkija, tai sugrįžę visai kitokią nuomonę parsivešite.

Londonietis

AEROSOLO PAVOJUS

Harvardo universiteto mokslininkai perspėjo, kad įvairiausiems tikslams vartojami aerosolo dujų švirkštimai nesunkysta, o pasilieka ore ir pakilusios į atmosferą, o ozono sluoksnį apie 10 iki 30 mylių aukščiau žemės, aerosolo dujos ten naikina ozono dujų sluoksnį, kuris apsaugo mūsų orą nuo mirtinai pavojingų ultravioletinių saulės spindulių. Ozono atmosferoje taip pat kenksmingi yra greitųjų sprasminių lėktuvų ir atominių bombų sprogdinimų dujos.

Aerosolas dabar yra plačiausiai vartojamas įvairiausiems tikslams — nuo plaukų švirkštimo iki vabzdžių naikinimo.

(Dokumentai, 7 psl. 143 ir 144).

Iš pulk. Grinius Pro Memorijos sužinojome apie šio susitikimo eigą. Ten rašoma:

"Klaipėdos perleidimo delegacijoje dalyvavo Urbšys, Škirpa, prof. Petkevičius, doc. Krivickas (abu juriskonsultai) ir aš. Pradėję apie 19 val., posėdį baigėme apie 2 val. ryto. Tik mums Wilhelmstrasse pasirodžius, vokiečiai įteikė raštišką "sutarties" projektą. Sutarties pagrindinės gairės buvo nekeistinos. Diskusijos čio vien pro forma, mažmožių keitimo prasmėje. Aš tuo metu laikiau nuolatinį telefono ryšį su Kaunu (su Turausku).

Vokiečių pusę vedė von Weizsäcker. Faktiniai tai buvo diktatas. Posėdžiui Wilhelmstrasse dar nepradėjus, karo laivas "Deutschland" su Reicho fiureriu ir ištisa flotilija, jau plaukė Klaipėdos linkui. Greitima kambaryje sėdėjęs von Ribbentrop, posėdžio eigą per visą laiką atidžiai sekė ir retkarčiais išskiviesdavo Urbšį atskiriems komentarams bei pasikalbėjimams. Mat, vokiečiai nerimavo grėičiau kalbas baigti, kad galėtų fiureriui atpačiuoti "Klaipėdos kalbos baigtos". Tokio turinio radiograma "Deutschlandui" ir buvo pasiųsta apie vidurnaktį.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir plaukinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
2353 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Antras ofisas —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Pirma ligoninė pagal susitarimą.
Jei neatšiliepi, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadi. 1-7 val.
antradi. penktadienį nuo 1-5, treči.
ir šeštadi. tikrai susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Klinikos
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šiliepi, skambinti MI 3-0001.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradien-
iais, ketvirtadieniais ir penkta-
dieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Kitu laiku tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treči.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradi. nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadi. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefon.: 776-2880
Naujas rez. telefon.: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradi., trečiadi.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadien-
iais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefon.: HEmlock 4-2123
Rezid. telefon.: Gibson 8-6195

Pirma ligoninė pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefon. HE 4-2123.
Jei neatšiliepi, tai telefon. GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

**FORESTS CAN'T
FIGHT FIRES**

Lietuviškas radijas

Kur tik gyvena daugiau lietu-
vių, beveik visur yra ir savos
lietuviškos radijo programos.
Šalia spaudos, jos atlieka labai
didelį darbą, duodamos skubias
informacijas ir paskutines žinias.
Juk ir mūsų lietuviškame gyve-
nime dažnai pasitaiko skubių ne-
atidėliotųjų reikalų. Tik prisim-
inkime netolimos praeities įvy-
kius, kaip Brazinskų, Kudirkos,
Kalandos. Arba Australijos ir N.
Zelandijos niekšiška biznį su ver-
gų imperijos valdovais. Čia vi-
suomenės informavimui ir sku-
biam reagavimui mūsų radijo
nepaprastai daug pasitarnavo.

Kasdieninėje organizuotoje
veikloje, skelbiant susirinkimus,
parengimus, minėjimus, įvairias
kultūrinės apraiškas radijo taip
pat atlieka didelį vaidmenį. Pa-
galiau pranešimai apie mirusius
ne tik reikalingi, bet net būti-
ni. Juk iš gyvųjų tarpo pasi-
traukę žmonės gyvena tarp mū-
sų dar gyvenančių ir kiekvienas

GRADINSKAS

AUTOMATISKAI
NUSISTATANČIOS
TELEVIZIJOS

2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausios gėlės ir vainikai antka-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

MOVING

Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Telef.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Lietuviams reikalinga literatura

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lėtu-
vių gerbimas, privalo susipažinti su žemum išvardintomis knygomis.
Čia sumetintas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapacinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie
leidžiant Lietuvą, begimę nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinų stovyk-
lose vokiečiuose. 2/3 psl., kietas drobes viršelais kaina 4 dol.

J. Audenas, PASKUTINIS POSEDIS. Minčių tikslumu aprašyta
paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra
išryškėjęs nesikeičiantis komunistų klaidingumas paverčiant tautas ir
asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPUDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ.
Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naujakose,
Klaipėdoje ir Palangoje. Vaidžius aprašymai, ką ji ten matė, kokias
kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat
išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietu-
vą įspūdių. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Au-
toriaus pastabumą neapgauna turistų ir agitropo propaganda bei
užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

Vincas Zemašius. LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI.
3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemašius. LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARASTEJE.
84 psl. Kaina \$1.50.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami.
NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608
atsilankant darbo valandomis arba užsakant pastu ir pridėdant
čeką ar piniginę perlaiką.

Šių leidinių ir mažesnių juos
paimko gyviesiems.

Per savą radijo dažnai gali-
me pasigėrėti lietuviška daina,
muzika ir savų solistų ar chorų
menu. Kartais ir literatūrinių
deimandų išgirstame.

Chicago lietuviai turi Margu-
čio, Sophia Barcus radijo pro-
gramas ir inž. Rudžio radijo fo-
rumą. Margučio radijo progra-
mos būna penkias dienas savai-
tėje vakarais, o S. Barcus visas
septynias dienas priešpiešinėmis
valandomis. Radijo forumas bū-
na kiekvieno šeštadienio vakarą.
Tai labai patogūs tiems, kurie ga-
li klausytis priešpieš ir kitiems,
kurie gali klausytis tik vakarais.

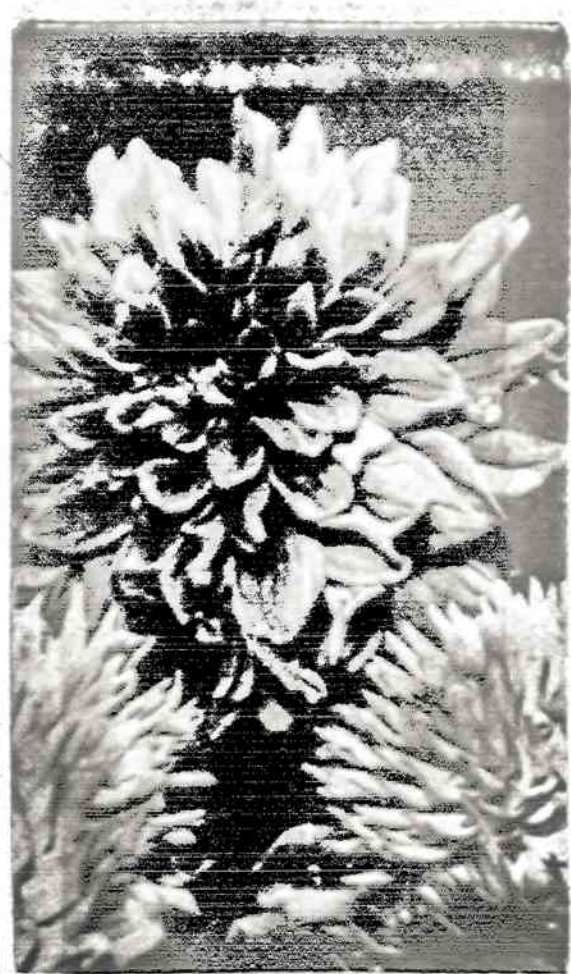
S. Barcus programos steigėja
ir ilgametė vedėja buvo garbin-
go prisiminimo Sofija Barcus.
Dabar šiai programai vadovauja
jos dukterė Aldona Daukuvienė.
Kartais girdime balsą ir jos duk-
relės mažosios Sofijos. Chica-
gos radijo programos savo tau-
tiečiams teikia ir kai kurių pa-
taravimų. Aldona Daukuvienė
daro dėmesio skiria šalpai, ypač
Balfui.

Margutis, vadovaujamas Petro
Petrūčio, savo visuomeninę veik-
lą išplėtė labai plačiai. Jis jaut-
riai atsiliepia į visus bendruosius
Lietuvių visuomeninius reiški-
nius, ypač į pavergtos tėvynės
kančias ir rūpesčius. Reikalui iš-
tikus čia tuoj pradeda veikti jau-
nimo suorganizuota telegramų
siuntimo ir laiško rašymo tar-
nyba. Trečiadienį, kartais ir ki-
ty dienų, vakarais Margučio raš-
tinėje budi jaunimo atstovas at-
stovė ir padeda sutvarkyti viso-
kius reikalus tiems, kuriems su-
daro sunkumų anglų kalba. Daž-
niausia čia budi simpatinga lie-
tuvaite Daiva Vaitkevičiūtė. Čia
užpildomi valdžios įstaigoms
įvairūs blankai, reikalui esant
parašomi įvairūs laišukai — raš-
tai ir duodami kitoki patarimai.
Viskas atliekama nemokamai
šiais patarnavimais daugiausia
pasinaudoja senesnio amžiaus
žmonės. Jie už tuos patarnavi-
mus jaunimui labai dėkingi.

Kaip spaudai, taip ir lietuviš-
kam radijui materialiai neleng-
va verstis. Išlaidų daug, o pa-
jamos kuklios. Margučio vado-
vybė norėdama visuomenei duoti
kultūringų pramogų ir papildyti
savo kuklius išteklius, kar-
tas nuo karto surengia kokį nors
retesnį koncertą, ar pobuvį su
įdomia menine programa. Vi-
suomet stengiamasi surasti ką
nors naujo, todėl ir visuomenės
dėmesys jiems neabejingas. Jų
parengimai visuomet mielai lan-
komi. Neuzilgo bus Margučio
surengtas iš Lenkijos nesenai at-
vykusios Birutės Aleksaitės kon-
certas. Laukiame ir linkime sėk-
mės...
P. Venclova

NAUJENAS
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Make Good Gravy Every Time
Making gravy is an important part of the preparation of any
turkey or roast chicken dinner. Conserve all of the flavor of
every edible part of the bird for the gravy by cooking a broth
with the neck, gizzard, heart and liver. Use as the liquid for
the gravy. After the bird has roasted, make the gravy in the
roasting pan so that all of the browned bits from the bottom of
the pan will be stirred into the gravy. The meat from neck,
gizzard and heart are good chopped and mixed with the dress-
ing. Add chopped liver to gravy. To be sure that the gravy will
always be smooth and free from lumps, use Argo corn starch
as the thickening agent.

JURGINAI

Baigia nueiti 15,000 mylių

Praeitą trečiadienį Iowa ir
Minnesota valstijų pasienį pa-
siekė baigiantis pėsčiomis apei-
ti aplinkui visą pasaulį keliauto-
jas David Kunst. Apėjęs 15,000
mylių kelionę aplink pasaulį ir
pasiekęs Minnesotą jis iki savo
namų Waseca, Minn., dar turi nu-
eiti apie 90 mylių.

Teismas atsisakė ginti vyrus nuo prievartavimo

Phoenix, Ariz. — Šios valsti-
jos aukščiausias teismas nu-
sprendė, kad tuo tarpu nėra rei-
kalo teikti vyrams specialią pro-
tekciją nuo lytinio išprievartavi-

mo iš moterų parės. Teismo de-
cizija buvo ištarta atsakymui į
Mark Daniel Kelly peticiją, pra-
šant panaikinti jam 10 iki 15 me-
tų kalėjimo bausmę už 1972 me-
tais moters išprievartavimą jos
pačios bute. Kelly skundėsi, kad
Arizonos teismai diskriminuoja
vyrus ir favorizuoja moteris.
Kelly bausmė apima dar du ki-
tus nusikaltimus — ginkluotą
užpuolimą ir apvogimą.

Elevatoriui nukritus

Trečiadienio vakarą Palmer
House elevatoriui per du aukš-
tus nukritus, 16 žmonių išbuvo
jame beveik 2 valandas, kol bu-
vo išlaisvinti. Keturių moterų
buvo nugabentos į ligoninę, iš
kurių viena palikta ištyrimui, o
3 grįžo namo. Tiek ilgai išbūti
nukritusiame elevatoriuje teko
dėl to, kad Palmer House bandė
elevatorių pataisyti savo jėgo-
mis, ugniagesių neskaukė.

MILIJONINIAI ALIMENTAI

Didžiausius bet kada ligi šiol
žinomus alimentus yra sumokė-
jęs 1945 m. savo žmonai ameri-
kietis lėktuvų gamintojas Reu-
ben Hollis Fleet. Suma: 11,550,-
000 dolerių.

Jie susibarė, išsiskyrė, ir tiek
jam kainavo tas barnis.

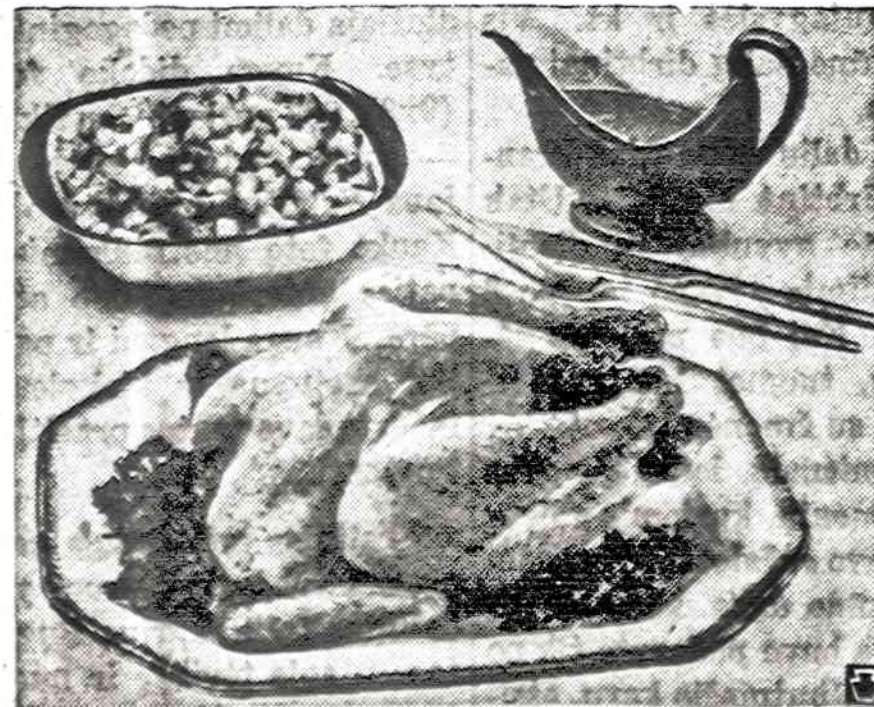
JEI "NAUJENAS" TU
SKAITYSI, TAI IR KITAM
PASAKYSI, KAD JOS RAŠO
TIKRA TIESA — JKI EIDŽIA
SVIES.

Lietuvos Patrijarcho Martyno Jankaus dukrai

URTEI JANKUTEI
mirus,
seserims — Elzei ir Edei, ir giminėms rei-
škiamė nuoširdžią užuojautą.

Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugija

A. A.
ALEKSANDRAS POČIUS
Gyv. 7031 So. Artesian Ave., Chicago, Ill.
Mirė 1974 m. spalio mėn. 5 dieną, 10 val. ryto, sulaukęs 66 me-
tų amžiaus. Gimęs Kingstone, Penn.
Paliko našlę: žmona, gimusi Sofija Vencutė, sūnus Aleksas,
marti Zina, anūkat: Edwardas ir Tomas, sūnus Alonsas, marti Ja-
nice, sūnus Danielius.
Priklausė Amerikos Lietuvių Piliečių klubui, Zagariškių klubui,
Zemalčių Kultūros klubui.
Kūnas bus pašarvotas ši vakarą, 6 val. vak. Mažeikos-Evans ko-
plyčioje, 6845 So. Western Ave.
Trečiadienį, spalio 9 dieną 10 val. ryto bus lydimas iš koply-
čios į Lietuvių Tautinės kapines.
Visi a. a. Aleksandro Počiaus giminės, draugai ir pažįstami nuo-
širdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį
patarnavimą ir atsiveikimą.
Našlė: Ilekta:
Žmona, sūnus, marties, anūkat.
Laidotuvių Direktorai Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

Make Good Gravy Every Time
Making gravy is an important part of the preparation of any
turkey or roast chicken dinner. Conserve all of the flavor of
every edible part of the bird for the gravy by cooking a broth
with the neck, gizzard, heart and liver. Use as the liquid for
the gravy. After the bird has roasted, make the gravy in the
roasting pan so that all of the browned bits from the bottom of
the pan will be stirred into the gravy. The meat from neck,
gizzard and heart are good chopped and mixed with the dress-
ing. Add chopped liver to gravy. To be sure that the gravy will
always be smooth and free from lumps, use Argo corn starch
as the thickening agent.

Bring broth to boil. Pour off fat drippings from roasting pan,
reserving 1/4 cup. Return this amount to pan. Sprinkle corn
starch into pan and cook over medium heat, stirring constantly
about 5 minutes or until browned. Gradually add broth and
bring to boil, stirring constantly, until gravy thickens. Add
liver, salt, thyme and pepper. Simmer a few minutes. Makes
4 cups. For chicken, recipe may be halved.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Iškokite gero, ne pikto, kad būtumėte gyvi".

Amos 5:14.

Didžiausia šio laiko privilegija yra priklausyti prie Dievo šventųjų
draugystės. Norint įstoti į šią draugystę, reikia tikėjimo ir paklusnumo.
Reikia taip pat pripažinti, kad Jėzus yra Dievo Avinėlis, pasaulio nuodė-
mių nešėjas. Tokie ištikimi ir paklusnūs jo pasekėjai ateityje gaus garbę,
šlovę ir nemirtingumą. Dabar jiems priešaisi pasaulis, kūnas ir didysis
priešas — Sėtonas. Pasaulis negali suprasti kokių palaiminimų jau dabar
gauna tie, kurie atiduoda Dievui savo širdį ir savo valią. Tik tikrieji
Dievo vaikai turi savo širdyse ir gali gerėtis Dievo ramybe, kuri pervir-
sija žmonių supratimą ir kurios pasaulis negali duoti nė atimti.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite
nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:
F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽNOMIS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų
AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE Miesto
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŲ

(LACKAWICZ)

2424 WEST 63th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

Washington mirė Balys Paramskas

Velionis buvo pašarvotas Gawlers ko-
policijoje. Palaidotas šeštadienį, spa-
lio 5 dieną.

Pranešimu iš Washingtono, praeitą antradienį, spalio 1 d. širdies smūgiu mirė teisininkas Balys Paramskas, sulaukęs 67 metų amžiaus. (Gimė 1907 m. gegužės 6 d. Rygoje).

Buvo baigęs šiaulių gimnaziją ir Vytauto D. Universiteto Kaune teisų fakultetą. Baigęs universiteto kursą buvo pakviestas Varpo akcinės bendrovės direktorium ir tose parei-

gose išbuvo iki bolševikų užė-
jimo 1940 m. Per tą laiką jis
patobulino Varpo b-vės spaus-
tuvę, sustiprino b-vės finan-
sinę padėtį ir tuo būdu užtikri-
no pagrindą jos leistai spau-
dai (Lietuvos žinioms ir kt.).

Nuo 1940 iki 1941 m. tarnavo Lietuvos Banke, nuo 1941 iki 1944 m. buvo poligrafijos tresto valdytojas ir advokatas. Įsteigęs Tauro leidyklą išleido Vinco Krėvė "Miglose".

Iš Lietuvos pasitraukęs 1944 m. ligi 1951 m. gyveno Prancūzijoje, kur nuo 1945 m. dirbo Strasbūre popieriaus fabrike. 1951 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Washington, kur nuo 1958 metų dirbo Kongreso bibliotekoje.

Veikė studentų draugijoje "Varpe" (buvo pirmininku 1930 — 31 metais), buvo studentų atstovybės I sekretorius (1930 — 31), Zalgirio korporacijos filisteris, dalyvavo Valsietiečių Liaudininkų Sąjungos Centro Komiteto posėdžiuose. Prancūzijoje 6 metus buvo Strasburgo Lietuvių Draugijos sekretorius, be to nuo 1948 metų buvo Naujienų atstovas prie Europos Tarybos. Washingtono 3 metus buvo Lietuvių Draugijos pirmininkas ir Tarptautinės Valsietiečių Sąjungos (IPU) prezidentas Lietuvos Valsietiečių Liaudininkų atstovo pavaduotojas. J. Pr.

LIKVIDUOTAS HUMBOLDT PARKO LIETUVIŲ KLUBAS

Humboldt Parko Lietuvių klubas 1974 m. rugsėjo mėn. 11 dieną įvykusiame narių susi-

rinkime valdybos buvo pasiūly-
ta klubą likviduoti.

Valdybos pasiūlymą susirin-
kimas vienbalsiai priėmė ir klubi-
ką likvidavo.

Klubas turėjo šiek tiek pinigų. Susirinkimas nutarė dalį pinigų išmokėti klubo nariams, o kitus paaukoti lietuviškoms įstaigoms. Nutarta išmokėti kiekvienam klubo nariui, kuris 1973 metais buvo užsimokėjęs visus nario mokesčius, skirti po \$15. Likusieji pinigai paskirstyti šitokiu būdu:

Naujienoms, visą laiką rėmusiomis klubą, paskirta \$100.
Santarai — \$50.
Amerikos Lietuvių Tarybai — \$25.

Balfui virš \$35 likutis.

Naujienoms pinigai jau įteikti, o nariams šią savaitę čekius išsiuntinė Universal Savings & Loan Association.

Buvusi Klubo Valdyba:
Frank Prūsis, pirmininkas,
Vincas Mankus, sekretorius
Vladas Kavaliuskas,
kasininkas

Frank Prūsis įteikė \$100 auką

Praeitą penktadienį Frank Prūsis, ilgametis ir paskutinis Humboldt Parko Lietuvių Klubo pirmininkas, pranešė liūdną žinią apie ilgus metus šiaurės Čikagoje veikusio klubo likvidavimą.

Klubas nagrinėjo įvairius lietuvių ir amerikiečių politikos reikalus, kiekvieną svarbesnį klausimą susirinkimuose aiškiai išdėstydavo savo Amerikos Lietuvių Taryba ir padėjo šiai organizacijai priremti petį prie sunkios Lietuvos laisvės kovos.

Didokas skaičius klubo narių išmirė, kiti išsikėlė ir priemiesčius, trečiuosius slegia metai našta, todėl ir nutarta klubą likviduoti. Būtu įdomu, kad kuris gyvensnis klubo narys parašytų bent trumpą svarbesnių klubo gyvenimo įvykių istoriją.

Naujienos yra dėkingos klubo pirmininkui Frank Prūsui, atnešusiam klubo paskirtą auką, ir visiems nariams, liūtarusiems duoti tą auką. Ačiū.

Naujienų Administracija

Bus galima pirkti visas kūno dalis

Pilnas naujas kūnas kaštus \$6,000.000

Medicinos technologija dar tiek nepasiekė, kad jau būtų galima nusipirkti visiškai naują kūną, bet pasak žurnalo Modern Medicine įvairių dirbtinių kūno dalių jau dabar galima pirkti už mažiau nei \$25,000. Tos dalys yra dirbtiniai keliai, šlaunys, pečiai, riešai, nosys, ausys, skruostai, kalbos artikuliaciniai, artėrijos, kraujagyslės ir kt. Vis daugiau kūno dalių dirbtinai pagaminama.

Iš visų dalių labiausiai brangina dirbtinė širdis. Utah universitete gyvuliui su dirbtinomis širdimis gyvena jau po 3 mėnesius. Kai bus pasiekta išties metų, tuomet bus pradėti bandymai su žmonėmis.

Nuo seniausių laikų žmogus ieško priemonių, kuriomis galėtų pakeisti savo sužalotas ar susidėvėjusias kūno dalis, bet stebėtinai pažanga buvo padaryta tik po didžiųjų 20 šimtmečio karų, atsiradus dideliam dirbtinių rankų, kojų ir kitų sąnarių pareikalavimui, rašo Arthur J. Snyder, Dailies News mokslinis redaktorius.

Iki praeito rugsėjo mėnesio 1 dienos visame pasaulyje operacijų keliu buvo perkelta (priperuota) 17,713 inkstų, 249 žmonių širdžių, 34 plaučių ir 36 kasos (pancreas).

Kūno dalių kainos

Modern Medicine žurnalo kataloge sužymėtos dabar jau gaminamų kūno dalių ir jų prioperavimo kainos. Pavyzdžiui:

Pilnas petys kaštuoja apie \$300, bet chirurginis jo prioperavimas \$1,000.

Emhart Corp., Lincoln, Nebraska iš-
rado aparatą, kuris "užduoda dū-
mus". Kilus nemišiam gaisrui ir dūmams pasiekus aparatą, pasigirsta aliarmo sirenė.

Pilna alkūnė kaštuoja apie \$2,200; chirurgijos kaina nepažymėta.

Riešas, kurį galima lankstyti iki 100 milijonų kartų, jau galima gauti, bet kaina nepažymėta.

Pilna šlaunis kaštuoja apie \$350, chirurgija apie \$950; tinka naudojimui iki 25 ir 30 metų.

Kulkšnies prostezė, tinkama naudoti iki 20 metų, kaina apie \$300, bet chirurgo honoraras \$1,000. Ir t. t.

Galima išsipirkti kraują

Kent, Ohio, municipalinis teisėjas Joseph Kainard sugalvojo būdą pagelbėti Raudonajam Kryžiui, kurs jaučia aštrų trūkumą kraujo transfuzijoms.

Žmonės, patekę į teisimą dėl mažesnių trafikų taisyklių nusikaltimų, vietoj dienos ar savaitės kalėjimo, gali išsipirkti už kvortą savo kraujo Raud. Kryžiaus naudai.

Per 45 dienas po teismo sprendimo atnešus raštelį, kad davė Raudonajam Kryžiui "pantę" kraujo, bausmė panaikinama.

Atsiųsta paminėti

Jonas Valaitis, PRAEITIES APYBRAIŽOS. (1900—1950). Leidėjas Kazys Valaitis, autoriaus brolis. Spausdino Naujienos, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tai autoriaus biografiniai atsiminimai iš darbo jo paties gyvenimo ir veiklos lietuvių tautos visuomeninėje ir kultūroje, didžioji dalimi pedagoginėje srityje. Knyga didoko formato (9x6), 288 puslapių, su tik dviem — autoriaus tėvų Marijos ir Pijaus Valaičių ir daktaro Juozo Kauko foto nuotraukomis. Net paties autoriaus jokio atvaizdo nėra. Knyga lengvai ir patraukliai skaitoma ir kiekvieną kas mėgsta savo tautos praeitį, intriguojanti.

Skaitojas apie knygą gaus su pratimą iš turinio, kurs yra padalintas į 12 skyrių: Bugnų tilnas — apie tėviškę ir nuotaikas 1905 revoliucijos metu. Marijampolės rusų valdžios gimnazijos mokytojai; Laimėjimai — apie pirmuosius lietuvių mokytojus ir pirmuosius "Vilniaus žinių" numerius ir namiškių džiaugsmą, kad "O vis dėlto ne žandarai Lietuva, o Lietuva žandarai įveikė!"

Tolimesni skyriai yra: Varšuvoje — pažintys ir veikla su Petru Rimša, V. Palučkiu, A. Aleksandravičiu (Aleksis, dabar Amerikoje, žymus liet. muzikas), Julius Starka (buv. Lietuvos Operos dirigentas), Kaiveru Varnagėliu, broliais Matulevičiais, totoriškos kilmės lietuviu Mura Mucha, uždainavusi "Motule".

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikla
WOMAN FOR KITCHEN HELP
Some Cooking. German American
Restaurant. Apply in person:
642 No. CLARK ST.

DEPENDABLE
LIVE IN HOUSEKEEPER
for Dr's family. Own room, bath and color TV. River Forest location. 2 daughters in College. 1 in High School. Salary open. Good home for right person. Recent references. Some English necessary.
383-3366
evenings and weekends or
VI 8-9940 days.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

BALTIC APARTMENTS
CONDOMINIUMS
St. Petersburg Beach, Fla. 33706 1 ir 2 ju miegamųjų butai — gražūs, modernūs ir patogūs. Arti paplūdimio, krautuvų ir susisiekimo. Mažas pastatas, mažos išlaikymo išlaidos. Suau-
gusiems, be naminių gyvuliukų. Brokeriai kviečiami. \$24,500 ir aukščiau.
Telef. 813 — 360-8766

RUMAGE SALE

Christ Church, Winnetka,

Thursday Oct. 10th 7 A. M.
to 5 P. M. at

470 Maple Ave. & 708 Oak St.
Free Bus shuttle service bet-
ween Linden Ave. L Station,
Wilmette & Parish house
7 A. M. to 5 P. M.

mano, širdelė mano, gana nuil-
sai, gana pavargai, kol mane už-
auginau" ir visa eile kitų žymiai-
tapusių lietuvių Nepriklausomo-
je Lietuvoje. Dar kiti skyriai
yra: Petrograde (universitetas ir
lietuvių); Pirmas Didysis Ka-
ras (Kaip Bortkevičienė suor-
ganizavo šalpos draugiją "Glo-
ba" ir kt.); Nepriklausomąjį Lie-
tuvą; Klaipėdos kraštą; Sugrį-
žus į Did. Lietuvą; Tremtinių
keliais ir Vakarų ir Pirmieji nau-
jokio žingsniai Amerikoje; 12
skyrius — Aidas iš Kremliaus
okupuotos ir paverptos Lietu-
vos... Autoriaus turima pavydė-
tinai gerą atmintį.

Jonas Valaitis gimė 1888 m.
sausio 26 d. Naudžių k., Pae-
žerių vls., Vilkauskio apskr.;
plačiau apie jį Liet. Enciklopedi-
joj XXXII t., 517-18 psl.

P. S. Knyga gaunama Naujie-
nose; kaina \$8. jpr.

TRUMPAI

— Chicago Parkų Distrikas
kai kurių parkų namuose ruošia
muzikos pamokas ir nemoka-
mai moko groti visokiais instru-
mentais. Pamokos bus tarp ki-
ta ko šiuose parkuose: Archer,
4901 Archer, tel. 735-5080; Bo-
gan, 3939 W. 79 St., telefonas
582-4464; Gage, 2415 W. 55 St.,
tel. 343-6393; Hale, 6258 W. 62
St., tel. 586-3834; Kelly, 4150 S.
California, tel. 927-1663; Mc-
Guane, 29-2a ir Halsted St., tel.
294-4692; 39-2a ir Western, tel.
294-4692; Marquette, 67-2a ir
Kedzie, tel. 776-9879. Marquet-
te ir Gage Parkų muzikos direk-
torius yra lietuviams gerai žino-
mas muz. Antanas Giedraitis.
Rudens ir žiemos sezonu ten
vyks ir kitokie kursai jaunuimui
ir suaugusiems. Teirautis nu-
rodytais telefonais.

— Lietuvių Prekybos Rūmų
narių susirinkimas bus spalio
9 d. 8 val. vak. Dariaus-Girėno
salėje. 7:30 ten bus rodomas
filmas apie Isthmus salas ir
Panamos kanalą. Albinas Kur-
kulis kalbės apie vertybės po-
pierių, kurių vertė yra mažiau-
sia 12 m. laikotarpį. Į LPR
įstojo dr. Vytautas P. Dargis.
Danutė Kurauskas ir John
Paukštis. Po susirinkimo bus
vaisės.

— George Laurinaitis, Cedar
Lake, Ind., lankėsi Naujienose
pratestį prenumeratą ir ta pro-
ga pasakojo įdomių dalykų iš
Chicago lietuvių praeities, nes
ilgus metus čia gyveno ir buvo
liet. tautiškos duonos kepeju. Jis
apgailestauja, kad iki šiol vis
dar negali pamatyti savo gim-
tąsias Josvainių apylinkes. Jis
yra virš 80 m. amžiaus, jam

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIŠ NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIŠ

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - ĮRĖDĖJIMAS - VALDYMAS -
NOTARIATAS - VERTIMAI.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb., bun-
galow, 63 ir Whipple. Retas pirkiny-
nebrangiai.
2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIŠ. Svarus,
geras, teisinga kaina. Marquette Pa-
ke. Puiki proga lietuviui.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette
Parko apyl. Naujas šildymas. Reikia
sutvarkyti palikimą.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATAL-
POS. Gražus namas Marquette Parko
centre. Palikimas — reikia skubiai
parduoti.

ŠIMAITIS REALTY
Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

dar nereikia akinių skaitant
įdomiausia lietuvių laikraštį
Naujienas.

— Aušros Vartų parap. choras
Montrealyje, diriguojamas
muzikės M. Roch, kartu su vie-
tiniu prancūzų chorų ruošia
koncertą. Prancūzai jau išmo-
ko ir dainuoti lietuvių dainą
"Kur girios žaliuoja?" Koncer-
to data dar nėra paskelbta.

— Petras Žibūnas iš Mar-
quette Parko apylinkės ilgės-
niam laikui išvyko į Hot
Springs, Ark. L. Samon ir A.
Lucas atsikėlė gyventi į Mar-
quette Parko apylinkę. S. Po-
cius iš Orland Parko praleido
keletą savaitių Woodruff apy-
linkėje, Wisconsin valstijoje.

— Kvirinas Runimas su žmo-
na yra sužeisti automobilio ka-
tastrofoje ir yra šv. Loretos
ligoninėje. Abu priklauso Vy-
tauto Didžiojo šaulių rinkinei.

— Margučio rengiamas sol.
Birutės Aleksaitės koncertas
bus spalio 13 d., sekmadienį, 3
val. p. p. Jaunimo centre. Visi
kviečiami. Bilietai Margučio
se ir Margutyje. (Pr).

♦ Rašomosios maš. visom kal-
bom ir gaidom, visuose mode-
liuose gaunamos Chicagoje: dien-
nų LU 5-9500, ir vakarais pas A.
Daigirdą tel. 476-7399 arba tie-
siai iš SPARTA Savininko: J. L.
Giedraitis, 10 Barry Dr., E.
Northport, N. Y. 11731. (Pr).

♦ Jungtinis Organizacijų Ko-
mitetas Detroito rengia lietuviš-
kos spaudos draudimo ir jos
laisvės atkovojo sukaktį.
Ta proga komitetas skelbia spa-
lio 6—13 d. Spaudos platinimo
savaitę. Naujienų vadovybė,
prisidėdama prie šių kilnių pa-
stangų ir kviesdama užsiskirti
Naujienas, naujienų skaityto-
jams spaudos savaitę sumažina
metinės prenumeratos kainą
iki 20 dol. (Pr).

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapalis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

SKAITYK PAIS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJIEŠAS

— NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, OCTOBER 7, 1974